

Жыве Беларусь!

Народная газета

Орган Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

№21 (786) 1 лютага 1994 г. Аўторак. Выдаецца з кастрычніка 1990 года на беларускай і рускай мовах. Тыраж 602508 экз. Кошт у розніцу — 50 руб.

ФАКС

Вкратце

Центральный банк России расценивает появившиеся в последние дни слухи об отмене пятидесятитысячных рублевых купюр с 1 февраля 1994 года как не соответствующие действительности.

Слухи об отмене пятидесятитысячных купюр появились в последнее время в Москве и некоторых крупных городах России в связи с участившимися случаями использования фальшивых банкнот этого номинала.

❑

Президент самопровозглашенной Приднестровской Молдавской Республики Игорь Смирнов предлагает президенту Молдовы Мирче Снегуру незамедлительно начать совместные переговоры с правительством России о вхождении Молдовы и Приднестровья в рублевую зону.

В обращении к главе Молдовы И.Смирнов подчеркивает, что 80% объема продукции, выпускаемой предприятиями региона, ориентировано на российский рынок.

❑

Три группы таджикских боевиков пытались прорваться с территории Афганистана в Таджикистан в районе Пянджского погранотряда в воскресенье.

Как сообщает пресс-бюро российских погранвойск, в результате огня, открытого пограничниками, боевики были вынуждены отступить. Среди российских пограничников жертв нет.

❑

Делегации России и Грузии приступили вчера в Тбилиси к окончательному согласованию российско-грузинских документов, которые предполагается подписать в ходе визита в Грузию 3 февраля президента России Бориса Ельцина.

❑

Курс доллара на торгах Московской межбанковской валютной биржи в понедельник несколько вырос и составил 1548 рублей за 1 доллар США.

Я тебя никогда не забуду?

Ночью в окно квартиры сотрудника Микашевичского уголовного розыска выстрелили из охотничьего ружья.

Помимо хозяина, в квартире находились жена и двое маленьких детей. Никто не пострадал. Предположительно преступление совершил знакомый милиции местный житель, находящийся в розыске за кражу.

Василий САРЫЧЕВ.

Рисунок Олега ПОПОВА.

Как в старые добрые времена

95,6% избирателей приняли участие в прошедшем в минувшее воскресенье в Кыргызстане всенародном референдуме по вопросу о подтверждении полномочий президента республики Аскара Акаева.

По предварительным данным, за подтверждение полномочий президента проголосовали 96,7% пришедших на избирательные участки. Окончательные итоги референдума будут подведены завтра.

Спорт-экспресс

Завершился открытый чемпионат Австралии по теннису. Вновь порадовала белорусских болельщиков минчанка Наталья Зверева, которая победила в соревнованиях женских пар со своей постоянной партнершей Джиджи Фернандес (США).

❑

Вчера открылся II зимний фестиваль детских домов и школ-интернатов Беларуси "Спорт и искусство".

Праздник, который продлится до 5 февраля, подарит ребятишкам увлекательные игры, соревнования, встречи с белорусскими олимпийцами.

Неблагоприятные дни в феврале

в астрохимическом плане

(по данным доктора сельскохозяйственных наук Валерия Матвеева).

с 3-го (1 ч.23 мин.) по 4-е (2 ч.30 мин.),

с 9-го (2 ч.03 мин.) по 10-е (7 ч. 31 мин.),

с 18-го (10 ч. 22 мин.) по 19-е (10 ч. 57 мин.),

с 24-го (16 ч. 05 мин.) по 25-е (17 ч. 29 мин.).

По решению политбюро...

Образовавшаяся в России месяц назад Партия любителей пива решила организовать за счет партийных средств раздачу пивных кружек в дешевых пивных Москвы.

В сообщении политбюро этой партии, насчитывающей 4227 человек, отмечается, что "пользование банками и обрезанными молочными пакетами вместо кружек унижает достоинство людей и является национальным позором".

Проведенный недавно среди членов партии социологический опрос показал, что 68% ее состава — люди с высшим и незаконченным высшим образованием. Возраст членов партии: 40% — от 25 до 35 лет, 37% — от 35 до 55 лет, 8% — старше 55 лет. 30% членов партии — женщины.

Благослови нас, Совмин!

По настоянию верующих и церковнослужителей Добрушский райисполком начал хлопотать о переносе православной церкви из деревни Вылево в поселок Тереховка.

Деревня попала в зону радиоактивного загрязнения, жители покинули ее. Деревянная же церковь осталась и, как ни странно, не "фонит". Построена она в прошлом веке и является памятником народного зодчества.

Управление культуры Гомельского облисполкома и госинспекция по охране исторического наследия поддержали идею. Но окончательное решение о судьбе церкви за Совмином.

Анатолий ЛИПСКИЙ.

Малый фестиваль большого кино

Сегодня в Витебске начинается показ фильмов выдающегося французского режиссера Франсуа Трюффо.

Один из зачинателей "новой волны" во французском кино, открытый нашими зрителями в 60-е годы своей лучшей лентой "400 ударов", будет представлен шестью произведениями, ранее демонстрировавшимися на наших экранах, в числе которых — "Стреляйте в пианиста", "Последнее метро", "Украденные поцелуи". Организовать ретроспективу городскому киноклубу "Диалог" и Дворцу культуры профсоюзов помог граф Алексей Толстой, атташе по культуре посольства Франции в Беларуси, относящийся с особой симпатией к родному городу Марка Шагала.

Сергей БУТКЕВИЧ.

Сладкая парочка полюбила мак

Соседствующий с Россией Добрушский район стал объектом пристального внимания любителей наркотического зелья.

В погоне за маковой соломкой они забираются в самые глухие деревни. Двое парней из города Клинцы Брянской области арестованы. У бабушек из деревни Ольховое они обменивали сахар на сухую маковую соломку. Соотношение известное: килограмм за стакан. Судя по всему, такой бизнес сельских бабушек вполне удовлетворяет. Правда, выращивать мак даже на собственном огороде запрещено постановлением властей, поэтому летом участковые милиционеры заставляют уничтожать посевы. Но, похоже, удается это не всегда.

Анатолий ЛИПСКИЙ.

С миру по нитке — храм соткали

В минувшее воскресенье состоялось освящение православного храма преподобного Серафима Саровского в городе Белоозерске, что на Брестчине.

По этой причине городок посетили Патриарший Экзарх всея Беларуси митрополит Минский и Слуцкий Филарет, а также множество верующих, в том числе приехавших издалека.

Церковь возводилась буквально всем миром: на пожертвования населения, местных предприятий и организаций; нашлись также спонсоры в России и на Украине.

Татьяна СНИТКО.

"Магутны Божа" приземлится в Могилеве

Как сообщил оргкомитет по проведению 2-го международного фестиваля духовной музыки "Магутны Божа", он состоится 17 июля в Могилеве.

В конкурсное жюри войдут, в частности, профессор музыки, народный артист СССР Виктор Ровда и известная белорусская певица Ядвига Поплавская.

Николай КОМЛЕВ.

Бомба? Нет, опять "утка"!

На два часа опустели в пятницу, 28 января, залы Витебского железнодорожного вокзала.

Эвакуированных из здания служащих, пассажиров, встречающих и провожающих сменила милиция. Она тщательно искала бомбу, якобы заложенную в одном из помещений. Анонимный телефонный звонок, предупредивший об опасности, оказался ложным. Но действия работников УВД вполне оправданны: мало ли всякой взрывчатки ходит сегодня по рукам?

Сергей ДВИНСКИЙ.

Выпуск подготовлен по сообщениям корреспондентов "Народной газеты", агентств ИТАР—ТАСС, Белинформ, Интерфакс, БелаПАН.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

ГРЫБ Мячэслаў Іванавіч

Грыб М.І. нарадзіўся ў верасні 1938 года ў вёсцы Савічы Дзятлаўскага раёна Гродзенскай вобласці. Беларус. Бацька загінуў на фронце ў 1945 годзе ў час Вялікай Айчыннай вайны.

Грыб М.І. — прафесіянальны юрыст. У 1967 годзе закончыў юрыдычны факультэт Беларускага дзяржаўнага універсітэта па спецыяльнасці правазнаўства. З 1959 года працаваў на розных пасадах у праваахоўных органах рэспублікі. У 1985 годзе ўзначаліў упраўленне ўнутраных спраў Віцебскага аблвыканкама. Генерал-лейтэнант міліцыі ў запасе.

У 1990 годзе быў выбраны народным дэпутатам Рэспублікі Беларусь ад віцебскай Савецкай выбарчай акругі нумар 178. З 1990 года — член Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, старшыня Камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па пытаннях нацыянальнай бяспекі, абароны і барацьбы са злачыннасцю.

28 студзеня 1994 года на трынаццатай сесіі Грыб М.І. выбраны Старшынёй Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Жанаты, мае дваіх дзяцей. Жонка працуе бухгалтарам. Сын — урач, кандыдат медыцынскіх навук, дачка — студэнтка.

В правительстве республики

Председатель Совета Министров Вячеслав Кебич подписал правительственное постановление о выплате за счет средств республиканского бюджета одноразовой денежной компенсации семьям военнослужащих или военнообязанных, которые погибли (умерли) в мирное время при исполнении обязанностей военной службы (в том числе на сборах) в период с 3 сентября 1945 г. до 2 декабря 1992 г. в размере 250 минимальных заработных плат (МЗП). Выплата будет проводиться следующим образом: в 1994 году — 100, в 1995 году — 150 минимальных зарплат.

Постановлением также предусмотрена выплата компенсаций воинам-интернационалистам, включая тех, которые находятся на обязательной военной службе и получили ранения, контузии, инвалидность: инвалидам I группы — в размере 100 минимальных зарплат, инвалидам — II группы — 75, инвалидам III группы — 50, тем, кто получил тяжелые ранения (контузии) и не имеет группы инвалидности — 10, тем, кто получил легкие ранения (контузии) и не имеет группы инвалидности — 5 минимальных зарплат.

Выплата денежной компенсации осуществляется военными комиссариатами по месту проживания или призыва военнослужащих, а также Комитетом государственной безопасности. Размер компенсации высчитывается с применением минимальной заработной платы на момент ее выплаты.

Компенсация не выплачивается тем семьям и воинам-интернационалистам, которые получили соответствующую выплату после 1 января 1991 г., согласно постановлению Совета Министров СССР от 30 декабря 1990 г., номер 1393 "О государственном обязательном личном страховании военнослужащих и военнообязанных, лиц рядового и начальствующего состава органов внутренних дел", а также в случаях, когда гибель (смерть), ранение, контузия, инвалидность военнослужащих или военнообязанных (на сборах) наступили в результате совершения ими противоправных действий или по причине алкогольного, наркотического или токсического опьянения.

Постановление Совмина Беларуси от 27.01.94 г. номер 40 "О выплате одноразовой денежной компенсации семьям военнослужащих, погибших (умерших) в мирное время при исполнении обязанностей военной службы, воинам-интернационалистам в связи с полученными ими ранением, контузией, инвалидностью" вводится в действие с 1 марта текущего года.

Служба информации Совета Министров Республики Беларусь — Белинформ.

Афіцыяльна

Мячэслаў Грыб прымае віншаванні

На імя Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Мячэслава Грыба паступілі віншавальныя тэлеграмы ў сувязі з выбраннем яго на гэту высокую і адказную пасаду.

Грамадзяне рэспублікі жадаюць кіраўніку парламента добрага здароўя і поспехаў у рабоце. Выказваюць упэўненасць, што Мячэслаў Іванавіч зможа кансалідаваць сілы нашага грамадства дзеля шчасця і дабрабыту беларускага народа.

Віншавальныя тэлеграмы паступаюць як з краін СНД, так і далёкага замежжа, ад кіраўнікоў дзяржаў, грамадскіх і дзяржаўных дзеячаў.

Прэс-служба Вярхоўнага Савета — Белінфарм.

Пастанова Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь

Аб пераносе рабочага дня

У мэтах стварэння спрыяльных умоў для адпачынку працоўных і рацыянальнага выкарыстання рабочага часу Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

перанесці рабочы дзень з панядзелка 7 сакавіка на суботу 5 сакавіка 1994 г.

Старшыня Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь В.КЕБІЧ.

Кіраўнік спраў Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь М.КАЎКО.

27 студзеня 1994 г. г.Мінск. № 39

Курсы валют в обменных пунктах Минска 31 января

	Покупка	Продажа
"Белвнешэкономбанк":		
доллар США	5 600	6 000
немецкая марка	3 200	3 429
российский рубль	2,5	3,7
"Сбербанк" городской:		
доллар США	-	6 125
немецкая марка	-	3 430
российский рубль	-	3,5
"Дукат":		
доллар США	5 700	5 850
немецкая марка	3 300	3 400
российский рубль	3,5	-
"Беларусь":		
доллар США	6 248	7 140
немецкая марка	3 520	4 029
российский рубль	3,50	4,39
"Белбизнесбанк":		
доллар США	5 600	6 000
немецкая марка	3 250	3 400
российский рубль	-	-
"Приорбанк":		
доллар США	5 750	6 000
немецкая марка	3 280	3 430
российский рубль	2,8	-
"Белорусский народный банк":		
доллар США	5 750	5 980
немецкая марка	3 180	3 400
российский рубль	3,25	-
"Северо-запад":		
доллар США	5 782	6 100
немецкая марка	3 332	3 600
российский рубль	-	-
"Профбанк": курсы не устанавливал		
Частный А.Климова:		
доллар США	5 800	6 000
немецкая марка	3 250	3 500
российский рубль	3,4	3,7

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб адкліканні з пасады Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь Шушкевіча С.С.

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Адклікаць з пасады Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь **Шушкевіча Станіслава Станіслававіча.**

Першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь В.КУЗНЯЦОЎ.

26 студзеня 1994 г.
г. Мінск.
№ 2718-XII

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб выбранні Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

Выбраць Старшынёй Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь **ГРЫБА Мячэслава Іванавіча.**

Першы намеснік Старшыні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь В.КУЗНЯЦОЎ.

28 студзеня 1994 г.
г. Мінск.
№ 2722-XII

Дипломатический курьер

США не видят изменений в политике правительства Беларуси

Как сообщили из посольства Республики Беларусь в Вашингтоне, официальный представитель государственного департамента США М.Макари провел брифинг, в ходе которого значительное внимание было уделено развитию политической ситуации в Беларуси.

От имени Соединенных Штатов была заявлена определенная озабоченность в связи с решением, принятым 26 января Верховным Советом республики. Вместе с тем М.Макари указал на заявление министра иностранных дел Петра Кравченко от 27 января перед аккредитованными в Минске руководителями дипломатического корпуса о неизменности и последовательности проведения внешнеполитической линии Беларуси, и прежде всего в области ядерного разоружения. "Мы рассматриваем это заявление как очень важное," — подчеркнул официальный представитель госдепартамента. Он высказал также надежду на то, что правительство Беларуси будет и в дальнейшем идти по пути экономических и политических реформ, направленных на улучшение жизненного уровня народа.

Отвечая на вопрос о целесообразности оказания обещанной Соединенными Штатами дополнительной помощи в осуществлении экономических преобразований в Беларуси, М.Макари заявил, что статус оказания этой помощи базировался на переговорах американской стороны с правительством республики. "Очевидным для нас является и то, что мы не увидели изменений в политике правительства Беларуси", — подчеркнул официальный представитель государственного департамента США.

Белинформ.

Хочам сказаць...

Чаму ў кіёсках няма "Народнай газеты"?

Паважаная "Народная газета"!

Некалькі дзён таму назад былі надрукаваны тыражы па Беларусі рэспубліканскіх і маскоўскіх выданняў. Сапраўды, "Народная газета" можа быць занесена ў сусветна вядомую кнігу рэкордаў Гінеса — выданню ўсяго тры гады, а штодзённы тыраж перавышае 600 тысяч экземпляраў. Тое, што на сённяшні час гэта самая масавая ў рэспубліцы газета, гаворыць аб многім.

Але скажыце, калі ласка, чаму ў кіёсках нельга купіць "Народную"? Быў у камандзіроўцы ў Брэсце — не прадаюць, паехаў у Гомель — ні ў адным кіёску "Народнай газеты" няма, па справах апынуўся ў Віцебску — і там не змог набыць любімую газету...

Мікалай КАМЯНЕЦКІ.
г.Мінск.

Рэдакцыя магла б не друкаваць гэты ліст, а адказаць чытачу М.Камянецкаму персанальна шляхам звычайнай паштовай перапіскі. Але гэтае пытанне хвалюе не толькі яго.

Пішуць і тэлефануюць людзі з Брэста, Гомеля, Гродна, Віцебска, Магілёва. І не толькі з абласных цэнтраў. Многіх непакоіць пытанне: чаму нельга купіць "Народную газету" ў кіёсках?

Сапраўды, З 1 студзеня наша выданне не паступае ў рознічную сетку. Акрамя, праўда, Мінска...

У чым справа? У непаразуменні з рэспубліканскім аб'яднаннем "Белдрук". Як вядома, менавіта гэтая структура займаецца розничным продажам перыёдыкі. Манаполія суправаджаецца дыктатам: мы, маўляў, заказваем тыражы, але не нясём адказнасці за рэалізацыю. Калі газета па нейкай прычыне разыходзіцца не поўнасцю — страты за кошт рэдакцый.

Дзіўна, ці не праўда? З-за транспартных няўвязак газеты, напрыклад, не даставілі своечасова ў кіёскі, а рэдакцыі павінны несці расходы? Альбо даставілі, але жанчына, якая працуе ў кіёску, вырашыла на тры гадзіны раней пайсці дахаты — і людзі не змаглі купіць газету. Скажыце, пры чым тут рэдакцыя? За рэалізацыю тавару павінен адказваць той, хто яго заказаў. У начальнікаў "Белдруку" свая пазіцыя: страты пакрываюцца толькі за кошт рэдакцый.

Прынцыпова не пагадзіўшыся з такім нярыначным падыходам, рэдакцыя "Народнай газеты" адмовілася заключаць, прама скажам, кабальны дагавор на рознічную рэалізацыю выдання. Праўда, у Мінску з нашымі ўмовамі палічыліся. Мяркуем, што рана ці позна, але рыначныя правілы прымуць і ў рэспубліканскім аб'яднанні "Белдрук". А пакуль што тым, хто хоча рэгулярна чытаць "Народную газету", раім аформіць падпіску. Дарэчы, гэта можна зрабіць у любы час.

Не ўсё так дрэнна

Кватэры для ваеннаслужачых здадзены "пад ключ"

Паспяхова рэалізуецца ў Беларусі жыллёвая праграма, фінансуемая Германіяй, для ваеннаслужачых Заходняй групы войск, якія вяртаюцца дамоў.

Як паведамілі карэспандэнту Белінфарма ў пасольстве ФРГ у Мінску, у сямі населеных пунктах нашай рэспублікі на сродкі, выдзеленыя федэральным урадам, будуецца ўвогуле 5938 кватэр, а таксама дзіцячыя садкі, паліклінікі, магазіны... У Барысаве, Слоніме, Баранавічах, Бярозе, Лідзе і Мар'інай Горцы кватэры ўжо здадзены "пад ключ".

У рамках гэтай жа праграмы Беларусь атрымлівае і домабудаўнічы камбінат у пасёлку Чысць, кошт якога вызначаны ў 200 мільёнаў нямецкіх марак. Акрамя таго, цэнтру перападрыхтоўкі ваеннаслужачых, размешчанаму ў Калодзішчах, прызначана ад федэральнага ўрада дапамога на суму 8,21 мільна нямецкіх марак у выглядзе матэрыялаў, абсталявання, камп'ютэраў. Пасля заканчэння будаўніцтва гэтага цэнтра ў ім змогуць атрымаць любую з прафесій ад 500 да 600 чалавек.

Валянціна МЕНШЫКАВА.

Нам стала вядома

Жанчынам пара аб'ядноўвацца

Так лічыць брэстаўчанка, кандыдат тэхнічных навук Зінаіда Усасевіч, якая і выступіла адным з ініцыятараў стварэння новай арганізацыі — асацыяцыі жанчын Рэспублікі Беларусь "Осія", што азначае — навакольны свет і я. У гэтай задуме яе актыўна падтрымліваюць амерыканка Вольга Райс, якая жыве ў Брэсце, і прадстаўнік ААН Кім Робінсан.

Спектр мяркуемай дзейнасці жаночай асацыяцыі вельмі шырокі: ад абароны праvоў жанчын і паляпшэння сацыяльна-псіхалагічнага клімату ў грамадстве да праблем беспрацоўя, экалогіі, сям'і, выхавання...

У бліжэйшых планах арганізацыі — скліканне міжнароднай канферэнцыі жанчын, якую намячаецца правесці ў Брэсце ў першай палове красавіка.

Іван КУКСА, Белінфарм.

Брэст.

Народная газета

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб абароне правоў спажыўцоў

Гэты закон вызначае агульныя прававыя, эканамічныя і сацыяльныя асновы абароны правоў грамадзян — спажыўцоў тавараў і распаўсюджваецца на адносіны іх з прадпрыемствамі, арганізацыямі, установамі незалежна ад форм уласнасці, умоў гаспадарання, а таксама грамадзянамі-прадпрымальнікамі.

У гэтым Законе выкарыстоўваюцца наступныя паняцці:

"тавары" — тавары народнага спажывання, прадукцыя, работы і паслугі;

"спажывец" — грамадзянін, які набывае, заказвае ці мае намер набыць або заказаць тавары, выкарыстоўвае іх для асабістых, бытавых або сямейных патрэб;

"вырабшчык" — прадпрыемства, арганізацыя, установа або грамадзянін-прадпрымальнік, якія вырабляюць тавар для рэалізацыі;

"выканаўца" — прадпрыемства, арганізацыя, установа або грамадзянін-прадпрымальнік, якія выконваюць работы для спажыўца або аказваюць яму паслугі;

"прадавец" — прадпрыемства, арганізацыя, установа або грамадзянін-прадпрымальнік, якія рэалізуюць тавар спажыўцу па дагавору куплі-продажу;

"дагавор" — пагадненне паміж спажыўцом і прадаўцом (выканаўцам, вырабшчыкам) аб якасці, тэрміне, цане і іншых умовах куплі-продажу тавару, выкананні работ, аказанні паслуг;

"нарматыўна-тэхнічная дакументацыя" — стандарты, іншыя прыроўненыя да іх дакументы (будаўнічыя нормы і правілы, дзяржаўная фармакапея і часовыя фармакапейныя артыкулы на лекавыя сродкі), тэхнічныя ўмовы, тэхнічныя апісанні, рэцэптура і іншая дакументацыя, якая замацоўвае патрабаванні да якасці тавараў;

"сертыфікат адпаведнасці" — дакумент, які засведчвае адпаведнасць уласцівасцей тавараў устаноўленым для іх патрабаванням;

"гарантыйны тэрмін" — каляндарны тэрмін (у месяцах) або напрацоўка (у гадзінах, цыклах спрацоўванняў, кіламетрах прабегу і г.д.), на працягу якіх вырабшчык, выканаўца або прадавец гарантуюць і забяспечваюць выкананне прадугледжаных нарматыўна-тэхнічнай дакументацыяй патрабаванняў да якасці тавару;

"тэрмін службы" — працягласць эксплуатацыі, пры дасягненні якой эксплуатацыя тавару павінна быць спынена незалежна ад яго тэхнічнага стану;

"тэрмін прыгоднасці (захаванасці)" — час, на працягу якога захоўваюцца ў межах, устаноўленых праектна-каштарыснай дакументацыяй, значэнні параметраў, што характарызуюць здольнасць тавару задавальняць зададзеныя функцыі;

"таварны чэк" — дакумент, што засведчвае куплю тавару пры адсутнасці касавага апарата, у якім указваюцца кошт тавару, дата яго набыцця і інфармацыя аб прадаўцу;

"касавы чэк" — дакумент, што засведчвае куплю тавару з дапамогай касавага апарата, у якім указаны кошт тавару, дата яго набыцця і нумар касавага апарата.

РАЗДЗЕЛ I. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб абароне правоў спажыўцоў

1. Заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб абароне правоў спажыўцоў складаецца з гэтага Закона і іншых актаў заканадаўства Рэспублікі Беларусь, якія выдаюцца ў адпаведнасці з ім.

2. Акты заканадаўства Рэспублікі Беларусь аб абароне правоў спажыўцоў не могуць абмяжоўваць правы спажыўцоў і зніжаць гарантыі іх абароны ў параўнанні з устаноўленымі гэтым Законам.

Артыкул 2. Міжнародныя дагаворы

Калі міжнародным дагаворам, у якім удзельнічае Рэспубліка Беларусь, устаноўлены іншыя правілы, чым тыя, якія змяшчаюцца ў заканадаўстве Рэспублікі Беларусь аб абароне правоў спажыўцоў, то прымяняюцца правілы міжнароднага дагавора.

Артыкул 3. Асаблівасці прымянення гэтага Закона

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь можа ўстанаўліваць асаблівасці прымянення гэтага Закона (якія не супярэчаць яго асноўным палажэнням), а таксама па асобных відах тавараў.

РАЗДЗЕЛ II. ПРАВЫ СПАЖЫЎЦОЎ І ІХ АБАРОНА

Артыкул 4. Правы спажыўцоў

Любы спажывец мае права на:

дзяржаўную абарону сваіх інтарэсаў;

належную якасць тавараў;

бяспеку тавараў;

поўную і дакладную інфармацыю аб тавары;

пакрыццё ў поўным аб'ёме страт, прычыненых таварам неналежнай якасці;

зварот у суд і іншыя ўпаўнаважаныя дзяржаўныя органы за абаронай парушаных правоў або інтарэсаў, якія ахоўваюцца законам;

стварэнне грамадскіх аб'яднанняў спажыўцоў.

Заканадаўчымі актамі могуць устанаўлівацца іншыя правы і гарантаваныя правы спажыўцоў, акрамя прадугледжаных гэтым артыкулам.

Артыкул 5. Дзяржаўная абарона правоў спажыўцоў

1. Дзяржава забяспечвае спажыўцам абарону іх законных інтарэсаў, у тым ліку шляхам прыняцця рашэнняў.

2. Дзяржаўную абарону правоў спажыўцоў забяспечваюць органы дзяржаўнага кіравання, спецыяльна ўпаўнаважаныя на тое органы, суд.

Артыкул 6. Судовая абарона правоў спажыўцоў

Абарона правоў спажыўцоў, прадугледжаных гэтым Законам і іншымі заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь аб абароне правоў спажыўцоў, ажыццяўляецца судом.

Іскі прад'яўляюцца ў суд у парадку, прадугледжаным грамадзянскім працэсуальным заканадаўствам.

Спажыўцы вызваляюцца ад выплаты дзяржаўнай пошліны па іскам аб парушэнні іх правоў, прадугледжаных заканадаўчымі актамі аб абароне правоў спажыўцоў.

Артыкул 7. Інфармацыя аб таварах

1. Прадавец (вырабшчык, выканаўца) абавязаны прадаставіць спажыўцу неабходную і дакладную інфармацыю аб назве і прыналежнасці свайго прадпрыемства, цане, спажывецкіх уласцівасцях тавараў, якія яго цікавяць (а ў адносінах да прадуктаў харчавання таксама — аб складзе, энергетычнай каштоўнасці, наяўнасці шкодных для здароўя рэчываў), умовах іх набыцця, гарантыйных абавязацельствах і парадку прад'яўлення прэтэнзій, спосабах і правілах выкарыстання тавараў, іх захоўвання і бяспечнай утылізацыі, а таксама іншую інфармацыю, якая забяспечвае магчымасць кампетэнтнага выбару тавару, яго захоўвання і выкарыстання.

Прадавец (выканаўца) абавязаны таксама прадаставіць спажыўцу дастаткова поўную, дакладную і наглядную інфармацыю аб правілах гандлю таварамі, якія рэалізуюцца прадпрыемствам, і іншых відах абслугоўвання.

2. Інфармацыя, прадугледжаная ў пункце 1 гэтага артыкула, даводзіцца да ведама спажыўца тэхнічнай дакументацыяй, якая прыкладаецца да тавараў, а таксама маркіроўкай, указаннем даты вырабу і рэалізацыі або іншым спосабам, прынятым у некаторых сферах абслугоўвання.

На харчовых таварах, лякарствах, сродках касметыкі і іншай прадукцыі (іх упакоўцы), спажывецкія ўласцівасці якіх могуць пагаршацца з цягам часу, павінны таксама ўказвацца дата вырабу, тэрмін прыгоднасці або рэалізацыі.

3. Тавары, якія выпускаюцца прадпрыемствам, павінны мець вытворчую марку і зарэгістраваны ва ўстаноўленым парадку таварны знак, акрамя выпадкаў, прадугледжаных заканадаўствам Рэспублікі Беларусь. Вытворчая марка ўключае ў сябе назву вырабшчыка, яго месцазнаходжанне, абазначэнне нарматыўна-тэхнічнай дакументацыі, якой павінны адпавядаць выраблены тавары.

Тавары, выраблены грамадзянінам, які ажыццяўляе прадпрымальніцкую дзейнасць без утварэння юрыдычнай асобы, павінны мець этыкетку з указаннем звестак аб дзяржаўнай рэгістрацыі, праведзенай у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, а таксама нарматыўна-тэхнічную дакументацыю, абавязковыя патрабаванні якой распаўсюджваюцца на дадзеныя тавары.

4. Калі прадастаўленне недакладнай або недастаткова поўнай інфармацыі аб таварах, што рэалізуюцца, выклікала:

набыццё тавараў, якія не маюць неабходных для спажыўца ўласцівасцей, — спажывец мае права скасаваць дагавор і запатрабаваць пакрыцця прычыненых яму страт;

немагчымасць выкарыстання набытых тавараў па прызначэнню — спажывец мае права запатрабаваць прадастаўлення ў 14-дзённы тэрмін указанай інфармацыі. Калі інфармацыя ў агавораны тэрмін не будзе прадастаўлена, спажывец мае права скасаваць дагавор і запатрабаваць пакрыцця страт;

прычыненне шкоды здароўю, жыццю ці маёмасці спажыўца, — ён мае права прад'явіць прадаўцу (вырабшчыку, выканаўцу) патрабаванні, прадугледжаныя артыкулам 14 гэтага Закона.

5. Страты, прычыненыя спажыўцу таварамі, набытымі ў выніку нядобрасумленнай рэкламы, падлягаюць пакрыццю рэкламадаўцам у поўным аб'ёме.

6. Патрабаванні спажыўца аб пакрыцці страт, прычыненых недакладнай або недастаткова поўнай інфармацыяй аб таварах ці нядобрасумленнай рэкламай, разглядаюцца зыходзячы з меркавання аб адсутнасці ў спажыўца спецыяльных ведаў аб уласцівасцях і характарыстыках тавараў, што набываюцца.

Артыкул 8. Належная якасць тавараў

1. Прадавец, выканаўца абавязаны перадаць спажыўцу тавары, што адпавядаюць па якасці абавязковым патрабаванням нарматыўна-тэхнічнай дакументацыі, умовам дагавораў, а таксама прадастаўленай інфармацыі аб спажывецкіх уласцівасцях указаных тавараў. Разам з прададзеным таварам спажыўцу выдаецца таварны або касавы чэк ці іншы дакумент, які пацвярджае пакупку.

Пералік і ўмовы выдачы дакументаў, якія пацвярджаюць куплю тавараў у прадпрыемствах рознічнага гандлю, размешчаных у сельскай мясцовасці, прадпрыемствах грамадскага харчавання, у развазным, разносным і латочным гандлі, устанаўліваюцца ў парадку, што вызначаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

2. Вырабшчык, выканаўца, прадавец абавязаны забяспечыць магчымасць выкарыстання тавараў на працягу тэрміну іх службы.

У гэтых мэтах вырабшчык, выканаўца, прадавец забяспечваюць тэхнічнае абслугоўванне і рамонт тавараў, а таксама выпуск, пастаўку і продаж у гандлёвай і рамонтнай сетцы ў неабходных для рамонту і тэхнічнага абслугоўвання аб'ёмах і асартыменце запасных частак на працягу тэрміну вытворчасці тавараў, а пасля зняцця іх з вытворчасці — на працягу тэрміну службы, пры адсутнасці такога — на працягу 10 гадоў.

На працягу ўказаных тэрмінаў вырабшчык, выканаўца, прадавец павінны забяспечыць наяўнасць неабходных запасных частак.

3. Страты, прычыненыя спажыўцу ў выніку невыканання або неналежнага выканання вырабшчыкам, выканаўцам ці прадаўцом сваіх абавязкаў, якія вызначаны пунктам 2 гэтага артыкула, падлягаюць пакрыццю ў поўным аб'ёме.

4. Парадак пакрыцця страт прадаўцом, вырабшчыкам, выканаўцам спажыўцу, а таксама шкоды жыццю спажыўца, яго здароўю і маёмасці, прычыненых на працягу тэрмінаў, устаноўленых гэтым Законам, таварамі неналежнай якасці пасля аб'яўлення неплацежаздольнасці, банкруцтва, ліквідацыі прадаўца, вырабшчыка, выканаўцы і ў іншых выпадках спынення іх дзейнасці, вызначаецца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 9. Гарантыйныя абавязацельствы

1. Гарантыйныя тэрміны ўстанаўліваюцца нарматыўна-тэхнічнай дакументацыяй або вызначаюцца дагаворам, заключаным у пісьмовай форме, а таксама могуць устанаўлівацца заканадаўствам.

Гарантыйны тэрмін вылічваецца з дня продажу тавару або з дня яго выпуску, калі дата продажу невядомая.

Тэрміны прыгоднасці ўстанаўліваюцца нарматыўна-тэхнічнай дакументацыяй або дагаворам, а на харчовыя тавары — толькі нарматыўна-тэхнічнай дакументацыяй вырабшчыка і вылічваюцца з дня вырабу.

2. Для асобных відаў тэхнічна складаных тавараў (аўтамашын, матацыклаў, тэлевізараў і г.д.), якія камплектуюцца рознымі самастойнымі вырабамі і ўстройствамі, могуць устанаўлівацца гарантыйныя тэрміны на асобныя іх часткі (акумулятары, шыны, кінескопы і г.д.).

Гарантыйныя тэрміны на камплектуючыя вырабы павінны быць не менш гарантыйнага тэрміну на асноўны выраб.

3. Забараняецца рэалізацыя харчовых тавараў, тэрмін прыгоднасці якіх скончыўся. Рэалізацыя асобных нехарчовых тавараў, тэрмін прыгоднасці якіх скончыўся, можа быць дазволена спецыяльна ўпаўнаважанымі дзяржаўнымі органамі па абароне правоў спажыўцоў па выніках правядзення адпаведнай экспертызы гэтых тавараў.

Артыкул 10. Правы спажыўца пры продажы яму тавару неналежнай якасці

1. Спажывец, якому прададзены тавар неналежнай якасці, калі недахопы тавару не былі агавораны прадаўцом, мае права па свайму выбару запатрабаваць або бязвыплатнага ўстаранення недахопаў тавару, або пакрыцця сваіх расходаў па ўстараненню недахопаў, або суразмернага памяншэння пакупной цаны, або замены такога тавару таварам належнай якасці, або скасавання дагавора і пакрыцця панесеных страт.

Спажывец можа ажыццявіць указаныя правы на працягу 12 месяцаў з моманту пераходу да яго права ўласнасці на тавар, калі больш працяглыя тэрміны не ўстаноўлены заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь або дагаворам, а ў выпадках, калі на тавар устаноўлены гарантыйныя тэрміны ці тэрміны прыгоднасці, — на працягу гэтых тэрмінаў.

Для сезонных тавараў (адзення, абутку, футравых вырабаў і іншых) тэрміны прад'яўлення прэтэнзій вылічваюцца з моманту надыходу адпаведнага сезона: з 1 красавіка — тавараў летняга асартыменту і з 1 кастрычніка — тавараў асенне-зімовага асартыменту. Для абутку сезоннага прызначэння гарантыйныя тэрміны нашэння вылічваюцца: зімовага — з 15 лістапада, вясенняга і асенняга — адпаведна з 1 сакавіка і 15 верасня, летняга — з 1 мая. Пры выяўленні ў вырабах з натуральнага футра скрытых недахопаў спажывец мае права на іх абмен на працягу 12 месяцаў з дня куплі. У гэты тэрмін не ўключаецца час перапынку карыстання вырабам, звязаны з надыходам іншага сезона.

2. Пры ўзнікненні недахопаў у вырабах, якія ўваходзяць самастойнымі элементамі ў наборы, гарнітуры, камплекты, комплексы і маюць уласныя гарантыйныя тэрміны, пакупнік мае права прад'явіць адно з патрабаванняў, прадугледжаных пунктам 1 гэтага артыкула, як у адносінах да ўсяго набору, гарнітура, камплекта, комплексу, так і да асобных дэфектных вырабаў, што ўваходзяць у іх. Адказнасць перад спажыўцом за якасць камплектуючых вырабаў нясе вырабшчык канчатковай прадукцыі.

3. Патрабаванні, якія вынікаюць з пункта 1 гэтага артыкула, прад'яўляюцца спажыўцом па свайму выбару прадаўцу тавару або гандлёваму прадпрыемству, што ажыццяўляе функцыі прадаўца, па месцы жыхарства спажыўца.

У адпаведнасці з профілем тавараў, што рэалізуюцца, дзяржаўныя гандлёвыя прадпрыемствы і гандлёвыя прадпрыемствы спажывецкай кааперацыі, якія не з'яўляюцца прадаўцом тавару, выконваюць функцыі, звязаныя з выкананнем перад спажыўцом абавязацельстваў прадпрыемстваў-прадаўцоў адпаведных сістэм гандлю, што вынікаюць з гэтага артыкула.

Функцыі, звязаныя з выкананнем такіх абавязацельстваў прадаўцоў, заснаваных на іншых формах уласнасці, выконваюць створаныя імі гандлёвыя прадпрыемствы, што ажыццяўляюць рэалізацыю тавараў адпаведнага профілю, або прадпрыемствы, з якімі прадаўцы заключылі адпаведны дагавор.

У выпадках, прадугледжаных дагаворам куплі-продажу, спажывец таксама мае права прад'явіць патрабаванні аб бязвыплатным устараненні недахопаў ці пакрыцці расходаў па іх устараненню вырабшчыку або прадпрыемствам, што ствараюцца для гэтых мэт вырабшчыкам, або прадпрыемствам, на якія ўскладзены адпаведныя функцыі дагаворам, заключаным з імі вырабшчыкам.

4. Патрабаванні спажыўца разглядаюцца пры прад'яўленні спажыўцом таварнага (касавага) чэка, а па таварах, на якія ўстаноўлены гарантыйныя тэрміны, — належна афармленага тэхнічнага пашпарта або іншага дакумента, што замяняе яго.

У выпадку страты спажыўцом тэхнічнага пашпарта або іншага дакумента, што замяняе яго, іх аднаўленне ажыццяўляецца ў парадку, устаноўленым грамадзянскім працэсуальным заканадаўствам.

5. Патрабаванні спажыўца, што вынікаюць з пункта 1 гэтага артыкула, не падлягаюць задавальненню, калі прадавец, вырабшчык (прадпрыемствы, якія ажыццяўляюць іх функцыі) дакажуць, што недахопы ў тавары ўзніклі ў выніку парушэння спажыўцом правілаў карыстання або захоўвання, дзеянняў трэціх асоб або неадольнай сілы. У выпадку выяўлення спажыўцом у межах тэрмінаў службы, але па сканчэнні тэрмінаў, указаных у пункце 1 гэтага артыкула, вытворчых, канструкцыйных, рэцэптурных або іншых недахопаў тавараў, не звязаных са зносам, старэннем і іншымі фізічнымі працэсамі ў тавары, патрабаванні спажыўца, прадугледжаныя гэтым артыкулам, падлягаюць задавальненню, калі прадавец (вырабшчык) не дакажа, што гэтыя недахопы ў тавары ўзніклі пасля яго продажу.

Спажывец мае аправа ўдзельнічаць у праверцы якасці (правядзенні экспертызы) тавару асабіста або праз свайго прадстаўніка.

Кошт экспертызы аплачваецца прадаўцом, вырабшчыкам. У выпадку ўстанаўлення, што дэфект адбыўся па віне спажыўца ў выніку парушэння ім правілаў карыстання або захоўвання, спажывец пакрывае прадаўцу, вырабшчыку кошт экспертызы.

6. Дастаўка буйнагабарытных тавараў вагой больш як 10 кілаграмаў прадаўцу, вырабшчыку (прадпрыемствам, якія ажыццяўляюць іх функцыі) для рамонту, уцэнкі, замены і вяртанне такіх тавараў спажыўцу ажыццяўляюцца сіламі і сродкамі прадпрыемства (прадаўца, вырабшчыка), да якога звярнуўся спажывец.

У выпадку невыканання прадпрыемствам (прадаўцом, вырабшчыкам) дадзенага абавязку, а таксама пры адсутнасці прадаўца, вырабшчыка (прадпрыемстваў, якія ажыццяўляюць іх функцыі) у месцы знаходжання спажыўца дастаўка і вяртанне тавараў могуць быць ажыццёўлены спажыўцом за кошт прадаўца, вырабшчыка (прадпрыемстваў, якія ажыццяўляюць іх функцыі).

7. Патрабаванне спажыўца аб замене тавару неналежнай якасці падлягае задавальненню неадкладна, а ў выпадку неабходнасці праверкі яго якасці — на працягу 14 дзён з дня прад'яўлення адпаведнага патрабавання, калі іншыя тэрміны не ўстаноўлены пагадненнем бакоў. Пры гэтым тэхнічна складаныя тавары, у працэсе эксплуатацыі якіх выяўлены скрытыя дробныя недахопы, падлягаюць абмену, калі прадавец, вырабшчык (прадпрыемствы, якія ажыццяўляюць іх функцыі) на працягу 14-дзённага тэрміну не зробяць адпаведны рамонт за кошт уласных сіл і сродкаў. Пералік недахопаў, якія могуць быць устаранёны пры дапамозе дробнага рамонту, вызначаецца нарматыўна-тэхнічнай дакументацыяй.

Пры прад'яўленні спажыўцом патрабавання аб замене недабраякаснага тавару ў выпадку, калі тавары дадзенай мадэлі (маркі, тыпу, артыкула і да т.п.) адсутнічаюць у прадаўца (прадпрыемства, якое ажыццяўляе яго функцыі) па незалежных ад яго прычынах на працягу двухмесячнага тэрміну з моманту пісьмовай заявы спажыўца, прадавец (прадпрыемства, якое ажыццяўляе яго функцыі) абавязаны прадаставіць яму аналагічны тавар іншай мадэлі (маркі, тыпу, артыкула і да т.п.) з адпаведным пераразлікам.

Пры замене тавару гарантыйны тэрмін вылічваецца нанава з дня замены.

У выпадку немагчымасці замены тавару аналагічным з-за яго адсутнасці па сканчэнні ўказанага тэрміну прадавец (прадпрыемства, якое ажыццяўляе яго функцыі) мае права патрабаваць скасавання дагавора. Пры пярэчанні спажыўца пытанне вырашаецца ў судовым парадку.

8. У выпадку, калі спажывец запатрабаваў бязвыплатнага ўстаранення недахопаў у тавары, яны павінны быць устаранёны на працягу 14 дзён з дня прад'яўлення адпаведнага патрабавання.

У выпадку прад'яўлення патрабавання аб устараненні недахопаў у тавары гарантыйныя тэрміны яго эксплуатацыі прадаўжаюцца на час, на працягу якога тавар не мог быць выкарыстаны спажыўцом. Указаны час вылічваецца з дня звароту спажыўца з патрабаваннем аб устараненні недахопаў. Пры гэтым у тэхнічным пашпарце або іншым дакуменце, які замяняе яго, прадаўцом, выканаўцам робіцца адпаведны запіс.

9. Пры прад'яўленні спажыўцом патрабавання аб змяншэнні пакупной цаны тавару яе памер вызначаецца пагадненнем бакоў. Пры гэтым новая цана можа вызначацца за вылікам з ранейшай цаны кошту магчымага аднаўленчага рамонту або сумы ўцэнкі, прадугледжанай актам адпаведнай экспертызы.

10. Па патрабаванню спажыўца прадавец, вырабшчык (прадпрыемствы, якія ажыццяўляюць іх функцыі) абавязаны бязвыплатна на час рамонту або замены бытавой тэхнікі і транспартных сродкаў прадаставіць яму (з дастаўкай) аналагічны тавар у парадку, які вызначаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

11. У выпадку затрымкі выканння патрабавання аб прадастаўленні на час рамонту (замены) аналагічнага тавару, а таксама ўстаранення недахопаў у тавары або яго замены прадавец, вырабшчык (прадпрыемствы, якія ажыццяўляюць іх функцыі) выплачваюць спажыўцу адначасова з выдачай тавару няўстойку ў памеры аднаго працэнта яго рознічнай цаны на момант выплаты няўстойкі за кожны дзень пратэрміноўкі звыш устаноўленых тэрмінаў.

12. У выпадку невыканання патрабаванняў спажыўца ў тэрміны, прадугледжаныя пунктамі 7 і 8 гэтага артыкула, спажывец мае права па свайму выбару прад'явіць іншыя патрабаванні, якія вынікаюць з пункта 1 гэтага артыкула. Гэтыя патрабаванні павінны быць заяўлены на працягу 14 дзён пасля атрымання паведамлення прадаўца (прадпрыемства, якое ажыццяўляе яго функцыі) аб немагчымасці задавальнення раней заяўленых патрабаванняў спажыўца.

Пры заяве патрабавання аб скасаванні дагавора і пакрыцці панесеных страт няўстойка, выплачаная ў адпаведнасці з пунктам 11 гэтага артыкула, у лік страт, якія падлягаюць пакрыццю спажыўцу, не залічваецца.

13. Пры абмене недабраякаснага тавару на тавар той жа мадэлі (маркі, тыпу, артыкула і да т.п.) у выпадку змянення цаны пераразлік кошту не робіцца.

Пры абмене недабраякаснага тавару на тавар, вызначаны тымі ж радавымі прыкметамі, але іншай мадэлі (маркі, тыпу, артыкула і да т.п.), у выпадку змянення цаны пераразлік кошту робіцца зыходзячы з дзеючых на момант абмену цэн на ўказаныя тавары.

Пры скасаванні дагавора разлікі са спажыўцом робяцца ў выпадку павышэння цаны на тавар зыходзячы з яго кошту на момант скасавання дагавора, а ў выпадку зніжэння цаны — з кошту тавару на момант куплі.

У выпадку немагчымасці ўстанаўлення цаны недабраякаснага тавару пры яго абмене або скасаванні дагавора яна вызначаецца па пагадненню бакоў, а пры недасягненні пагаднення — у судовым парадку.

Спажыўцам, якім тавар быў прададзены ў крэдыт, у выпадку скасавання дагавора куплі-продажу грашовая сума вяртаецца ў памеры пагашанага крэдыту да моманту вяртання тавару з улікам змянення цэн па ўдзельнай вазе выплачанай сумы ў агульным кошце тавару, а таксама пакрываюцца расходы за прадастаўленне крэдыту.

14. Вырабшчык, прадавец тавару абавязаны пакрыць гандлёваму прадпрыемству, якое не з'яўляецца прадаўцом тавару, у поўным аб'ёме расходы, панесеныя ў сувязі з задавальненнем патрабаванняў спажыўца, прадугледжаных гэтым артыкулам, а таксама дадаткова выплаціць гандлёваму прадпрыемству суму ў памеры 10 працэнтаў ад зробленых ім расходаў.

Узаемаадносіны, што вынікаюць з гэтага артыкула, вырабшчыка з прадаўцом тавару, а таксама прадаўца з прадпрыемствам, якое ажыццяўляе яго функцыі ў адпаведнасці з гэтым артыкулам, рэгулююцца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь і дагаворам.

Артыкул 11. Права спажыўца на абмен тавараў належнай якасці

1. Спажывец мае права на працягу 14 дзён, не лічачы дня продажу, абмяняць дабраякасны нехарчовы тавар на аналагічны ў гандлёвым прадпрыемстве, дзе ён быў набыты, калі тавар не падышоў па форме, габарытах, фасону, расфарбоўцы, памеру або па іншых прычынах не можа быць выкарыстаны спажыўцом.

Абмен дабраякаснага тавару робіцца, калі ён не быў ва ўжытку, захаваны яго таварны выгляд, спажывецкія ўласцівасці, пломбы, фабрычныя ярлыкі, а таксама таварны або касавы чэк, выдадзены спажыўцу прадаўцом разам з прададзеным таварам.

Пералік тавараў, якія не падлягаюць абмену на падставах, указаных у гэтым артыкуле, зацвярджаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

2. У выпадку, калі аналагічны тавар адсутнічае ў продажы ў момант звароту спажыўца ў гандлёвае прадпрыемства, спажывец мае права скасаваць дагавор і запатрабаваць вяртання выплачанай за тавар сумы, а прадавец абавязаны прыняць тавар і вярнуць выплачаную суму.

Артыкул 12. Правы спажыўца пры парушэнні ўмоў дагавора аб выкананні работы і аказанні паслугі

1. Спажывец мае права адмовіцца ад дагавора аб выкананні работы і аказанні паслугі і запатрабаваць пакрыцця страт, калі выканаўца не прыступае своечасова да выканання дагавора або выконвае работу настолькі марудна, што заканчэнне яе ў тэрмін становіцца яўна немагчымым.

2. Калі выканаўца дапусціў адступленні ад умоў дагавора, якія пагоршылі работу (паслугу), ці дапусціў іншыя недахопы ў рабоце (паслузе), спажывец мае права па свайму выбару патрабаваць бязвыплатнага выпраўлення ўказаных недахопаў у суразмерны тэрмін, або пакрыцця панесеных ім неабходных расходаў па выпраўленню недахопаў работы (паслугі), або адпаведнага змяншэння аплаты за работу (паслугу).

3. Тэрміны ўстаранення недахопаў, прадугледжаных у пункце 2 гэтага артыкула, могуць устанаўлівацца ў дагаворы пры яго заключэнні, а таксама дадаткова пры выяўленні недахопаў.

4. У выпадку неўстаранення ва ўстаноўлены тэрмін недахопаў, указаных у пункце 2 гэтага артыкула, а таксама пратэрміноўкі пачатку і заканчэння выканання работы (паслугі) выканаўца выплачвае спажыўцу няўстойку ў памеры аднаго працэнта кошту работы або паслугі (кошту заказу, калі яго кошт асобна не вызначаны) за кожны дзень пратэрміноўкі, калі заканадаўствам Рэспублікі Беларусь або дагаворам не прадугледжаны больш высокі памер няўстойкі.

Няўстойка, устаноўленая на выпадак пратэрміноўкі ўстаранення недахопаў у выкананай рабоце, не залічваецца ў лік страт, якія падлягаюць пакрыццю.

5. Пры наяўнасці ў работах (паслугах) істотных адступленняў ад умоў дагавора або іншых істотных недахопаў спажывец мае права патрабаваць скасавання дагавора і пакрыцця страт.

Калі істотныя адступленні ад дагавора ці іншыя істотныя недахопы былі выяўлены ў тавары, вырабленым з матэрыялу спажыўца, ён мае права па свайму выбару патрабаваць або вырабу іншага аналагічнага тавару з аднароднага матэрыялу такой жа якасці, або скасавання дагавора і пакрыцця страт.

6. Патрабаванні спажыўца, прадугледжаныя пунктамі 2 і 5 гэтага артыкула, могуць быць прад'яўлены ў выпадку выяўлення недахопаў у ходзе выканання работы (паслугі) і пры яе прыняцці спажыўцом, а таксама ў выпадку выяўлення недахопаў на працягу гарантыйнага тэрміну, а пры яго адсутнасці — на працягу тэрмінаў, прадугледжаных заканадаўствам Рэспублікі Беларусь або дагаворам.

Аб адступленнях ад умоў дагавора і іншых недахопах у рабоце, якія не маглі быць выяўлены пры звычайным спосабе яе прыняцця, спажывец абавязаны паведаміць выканаўцу неадкладна пасля іх выяўлення.

Гарантыйны тэрмін на выкананую работу (паслугу) устанаўліваецца нарматыўна-тэхнічнай дакументацыяй або вызначаецца дагаворам, заключаным у пісьмовай форме, а таксама можа ўстанаўлівацца заканадаўствам.

Гарантыйны тэрмін вылічваецца з дня прыняцця работы (паслугі) спажыўцом, а ў выпадку несвоечасовага яе прыняцця па віне спажыўца — з дня, устаноўленага дагаворам тэрміну выканання работы (паслугі).

7. Выплата выканаўцам няўстойкі, устаноўленай на выпадак невыканання або неналежнага выканання абавязацельства, і пакрыццё страт не вызваляюць яго ад выканання абавязацельства ў натуры.

8. У выпадку страты, псавання, пашкоджання прынятай у спажыўца рэчы (матэрыялу) выканаўца абавязаны вярнуць спажыўцу рэч аналагічнай якасці (выканаць работу або паслугу са свайго аналагічнага па якасці матэрыялу), а пры немагчымасці — пакрыць яму двухкратны кошт рэчы (матэрыялу) на момант прад'яўлення патрабавання.

Выканаўца абавязаны папярэдзіць спажыўца аб асаблівых уласцівасцях рэчы (матэрыялу), якія могуць прывесці да яе страты, псавання, пашкоджання. Выканаўца не вызваляецца ад адказнасці і ў тым выпадку, калі ўзровень яго навуковых і тэхнічных ведаў не дазволіў выявіць асаблівыя ўласцівасці рэчы (матэрыялу).

Кошт рэчы (матэрыялу), якая прымаецца выканаўцам для выканання работ і аказання паслуг, вызначаецца спажыўцом пры заключэнні дагавора.

Разлікі са спажыўцом пры наяўнасці ў работах (паслугах) істотных недахопаў або істотных адступленняў ад умоў дагавора, а таксама ў выпадках страты, псавання, пашкоджання рэчы (матэрыялу) робяцца з улікам павышэння іх кошту (цаны) на момант скасавання дагавора.

9. Асаблівасці ўзаемаадносін спажыўцоў і выканаўцаў па дагаворах аб выкананні работ і аказанні паслуг, якія па свайму характару не падпадаюць пад дзеянне гэтага артыкула, а таксама вынікі невыканання або неналежнага іх выканання вызначаюцца правіламі аб асобных відах гэтых дагавораў, што ўстанаўліваюцца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 13. Права спажыўца на бяспеку тавару

1. Спажыўцы маюць права на тое, каб выкарыстанне набытага тавару ці яго захоўванне было бяспечным для іх жыцця, здароўя або маёмасці на працягу ўстаноўленага тэрміну службы або тэрміну прыгоднасці.

Патрабаванні да тавару, якія забяспечваюць яго бяспеку для жыцця, здароўя або маёмасці спажыўцоў, а таксама навакольнага асяроддзя, з'яўляюцца абавязковымі і павінны ўстанаўлівацца заканадаўствам і нарматыўна-тэхнічнай дакументацыяй.

Калі для бяспечнага выкарыстання тавару або яго транспартавання і захоўвання неабходна выкананне спецыяльных правілаў, вырабшчык (выканаўца) абавязаны распрацаваць такія правілы, а прадавец (выканаўца) — давесці іх да ведама спажыўца.

2. Тавары, на якія заканадаўствам ці нарматыўна-тэхнічнай дакументацыяй устаноўлены патрабаванні па забеспячэнню бяспекі жыцця, здароўя або маёмасці спажыўцоў, аховы навакольнага асяроддзя, а таксама сродкі, што забяспечваюць бяспеку жыцця, здароўя і маёмасці спажыўцоў, падлягаюць абавязковай сертыфікацыі ў нацыянальнай сістэме сертыфікацыі з наступнай маркіроўкай знакам адпаведнасці гэтым патрабаванням, калі іншае не ўстаноўлена заканадаўствам. Рэалізацыя такіх тавараў без сертыфіката і знака, якія пацвярджаюць адпаведнасць тавараў указаным патрабаванням, забараняецца.

Калі на тавары, выкарыстанне якіх можа прычыніць шкоду жыццю, здароўю або маёмасці спажыўцоў, а таксама навакольнаму асяроддзю, адсутнічае нарматыўна-тэхнічная дакументацыя, што змяшчае абавязковыя патрабаванні па бяспецы і ахове навакольнага асяроддзя, адпаведныя органы дзяржаўнага кіравання абавязаны неадкладна забяспечыць распрацоўку і ўвядзенне ў дзеянне такой дакументацыі, а пры неабходнасці прыпыніць рэалізацыю тавараў вырабшчыкам (прадаўцом).

3. Калі ўстаноўлена, што выкарыстанне або захоўванне тавараў прычыняе ці можа прычыніць шкоду жыццю, здароўю або маёмасці спажыўцоў, вырабшчык (прадавец) абавязаны неадкладна прыпыніць іх вытворчасць (рэалізацыю) да ўстаранення прычын, якія выклікаюць шкоду, а ў неабходных выпадках прыняць меры па выключэнню іх з абароту і адкліканню ад спажыўца.

Калі прычыны шкоды ўстараніць немагчыма, вырабшчык абавязаны зняць такія тавары з вытворчасці. Пры невыкананні вырабшчыкам гэтых абавязкаў рашэнне аб зняцці тавараў з вытворчасці, выключэнні з абароту і адкліканні ад спажыўцоў можа быць прынята ўпаўнаважанымі на тое дзяржаўнымі органамі ў адпаведнасці з іх кампетэнцыяй, а таксама судом у парадку, вызначаным працэсуальным заканадаўствам.

Страты, прычыненыя спажыўцу ў сувязі з адкліканнем тавараў, падлягаюць пакрыццю вырабшчыкам (прадаўцом) у поўным аб'ёме.

У выпадку парушэння патрабаванняў, устаноўленых пунктамі 2 і 3 гэтага артыкула, вырабшчык (прадавец) па прадпісанню органаў, якія ажыццяўляюць дзяржаўны кантроль за якасцю тавараў, выплачвае ў даход дзяржаўнага бюджэту штраф у памеры кошту рэалізаваных тавараў, калі заканадаўствам не ўстаноўлены больш высокі памер адказнасці.

4. На тавары, выкарыстанне якіх па сканчэнні пэўнага тэрміну ўяўляе небяспеку для жыцця, здароўя або маёмасці спажыўцоў, павінны ўстанаўлівацца тэрміны службы ці тэрміны прыгоднасці.

Спажывец павінен быць пісьмова папярэджаны вырабшчыкам, прадаўцом аб наяўнасці тэрміну службы (прыгоднасці) тавару, неабходных дзеяннях па яго сканчэнні, магчымых выніках пры невыкананні ўказаных дзеянняў.

5. Кантроль за выкананнем патрабаванняў па бяспецы тавару пры яго вырабе, рэалізацыі і эксплуатацыі ажыццяўляецца вырабшчыкам (прадаўцом), спецыяльна ўпаўнаважанымі на тое дзяржаўнымі органамі, саюзамі або таварыствамі спажыўцоў.

Артыкул 14. Маёмасная адказнасць за шкоду, прычыненую таварам неналежнай якасці

1. Шкода, прычыненая жыццю, здароўю або маёмасці спажыўца з прычыны канструкцыйных, вытворчых, рэцэптурных і іншых недахопаў тавараў, а таксама прымянення матэрыялаў, абсталявання, прыбораў, інструментаў, прыстасаванняў ці іншых сродкаў, якія не забяспечваюць бяспеку жыцця, здароўя або маёмасці спажыўца, падлягае пакрыццю ў поўным аб'ёме.

Заканадаўствам Рэспублікі Беларусь можа быць прадугледжана большая ступень адказнасці.

2. Права патрабаваць пакрыцця шкоды, прычыненай таварам неналежнай якасці, прызнаецца за любым пацярпеўшым незалежна ад таго, ці знаходзіўся ён у дагаворных адносінах з вырабшчыкам, выканаўцам або прадаўцом.

Шкода, прычыненая жыццю, здароўю або маёмасці спажыўца, падлягае пакрыццю, калі яна наступіла на працягу прадугледжанага нарматыўна-тэхнічнай дакументацыяй тэрміну службы, а пры адсутнасці такога — на працягу 10 гадоў з моманту вырабу тавару, калі дагаворам паміж вырабшчыкам (прадаўцом) і спажыўцом не ўстаноўлены больш працяглыя тэрміны.

3. Патрабаванне аб пакрыцці шкоды, прычыненай з прычыны недахопаў тавару, якая наступіла на працягу гарантыйных тэрмінаў або тэрмінаў прыгоднасці, а пры іх адсутнасці — на працягу тэрмінаў, устаноўленых артыкулам 12 гэтага Закона, можа быць прад'яўлена пацярпеўшым прадаўцу, вырабшчыку.

Шкода, прычыненая з прычыны недахопаў тавару, якая наступіла па сканчэнні гарантыйных тэрмінаў, падлягае пакрыццю вырабшчыкам (выканаўцам) гэтага тавару.

4. Прадавец, вырабшчык, выканаўца вызваляюцца ад адказнасці, калі дакажуць, што шкода ўзнікла з прычыны парушэння спажыўцом правілаў карыстання або захоўвання тавару, у тым ліку і калі шкода ўзнікла ў перыяд эксплуатацыі тавару па сканчэнні ўстаноўленых тэрмінаў яго службы.

Няведанне вырабшчыкам, выканаўцам, прадаўцом шкодных уласцівасцей матэрыялаў, абсталявання, прыбораў, інструментаў, прыстасаванняў або іншых сродкаў, выкарыстаных імі для вырабу тавару, выканання работ ці аказання паслуг, не вызваляе іх ад адказнасці за шкоду, прычыненую жыццю, здароўю або маёмасці спажыўцоў.

Суд у неабходных выпадках ставіць пытанне перад вырабшчыкам, прадаўцом, выканаўцам аб спыненні вытворчасці і рэалізацыі тавараў да ўстаранення іх недахопаў, аб выключэнні іх з абароту, адкліканні ад спажыўцоў усёй партыі тавараў, да якой адносіцца тавар, што прычыніў шкоду, а таксама ўскладае на іх абавязак паведаміць спажыўцам аб небяспечных выніках выкарыстання такога тавару.

Артыкул 15. Пакрыццё маральнага ўрону

Маральны ўрон, прычынены спажыўцу з прычыны парушэння яго правоў, прадугледжаных заканадаўствам аб абароне правоў спажыўцоў, падлягае грашоваму пакрыццю тым, хто прычыніў урон, пры наяўнасці яго віны. Пры наяўнасці спрэчкі памер грашовага пакрыцця ўрону вызначаецца судом.

Артыкул 16. Правы спажыўца ў сферы гандлёвага і іншых відаў абслугоўвання

1. За ўсімі спажыўцамі прызнаецца роўнае права на задавальненне іх патрэбнасцей у сферы гандлёвага і іншых відаў абслугоўвання. Устанаўленне якіх-небудзь прамых або ўскосных абмежаванняў правоў спажыўцоў не дапускаецца, акрамя выпадкаў нарміраванага размеркавання асобных тавараў і іншых часовых мер па абароне спажывецкага рынку, якія прымаюцца ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

Асобным катэгорыям спажыўцоў, якія маюць патрэбу ў сацыяльнай абароне, могуць прадастаўляцца льготы і перавагі ў гандлёвым і іншых відах абслугоўвання ў парадку, устаноўленым заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

2. Спажывец мае права на свабодны выбар таваāў.

Прадавец (выканаўца) абавязаны аказваць садзейнічанне спажыўцу ў свабодным выбары тавараў.

У выпадку прымушэння спажыўца да набыцця тавараў неналежнай якасці або непатрэбнага яму асартыменту прадавец (выканаўца) нясе адказнасць перад спажыўцом, устаноўленую артыкулам 6 гэтага Закона.

3. Спажывец мае права на праверку працаздольнасці, камплектнасці, вагі, меры і цаны тавараў, якія набываюцца. У гэтых мэтах прадавец (выканаўца) абавязаны прадаставіць яму неабходныя кантрольна-вымяральныя прыборы, дакументы аб цане тавараў, прадэманстраваць работу тавараў, а таксама азнаёміць з правільным і бяспечным іх выкарыстаннем. За невыкананне або неналежнае выкананне гэтых абавязкаў прадавец (выканаўца) нясе перад спажыўцом адказнасць у адпаведнасці з пунктам 4 артыкула 7 гэтага Закона.

4. Спажывец мае права патрабаваць, каб рэжым работы прадаўца адпавядаў ім аб'яўленаму. Рэжым работы дзяржаўных прадпрыемстваў гандлю, бытавога і іншых відаў абслугоўвання ўстанаўліваецца выканаўчымі камітэтамі мясцовых Саветаў народных дэпутатаў па месцы іх знаходжання. Рэжым работы прадпрыемстваў гандлю, бытавога і іншых відаў абслугоўвання, заснаваных на іншых формах уласнасці, устанаўліваецца ўласнікам па ўзгадненню з адпаведным выканаўчым камітэтам.

5. Пры парушэнні іншых правоў спажыўца на прадпрыемствах сферы гандлёвага і іншых відаў абслугоўвання прадавец (выканаўца) нясе адказнасць, устаноўленую заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 17. Несапраўднасць умоў дагавора, якія ўшчамляюць правы спажыўца

Умовы дагавора, якія ўшчамляюць правы спажыўца ў параўнанні з правамі, устаноўленымі заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, прызнаюцца несапраўднымі. Калі ў выніку прымянення ўмоў дагавора, якія ўшчамляюць правы спажыўца, яму быў прычынены ўрон, то гэты ўрон павінен быць пакрыты вырабшчыкам (выканаўцам, прадаўцом) у поўным аб'ёме.

РАЗДЗЕЛ III. ДЗЯРЖАЎНАЯ І ГРАМАДСКАЯ АБАРОНА ПРАВОЎ СПАЖЫЎЦОЎ

Артыкул 18. Спецыяльна ўпаўнаважаныя дзяржаўныя органы па абароне правоў спажыўцоў

1. Спецыяльна ўпаўнаважанымі дзяржаўнымі органамі па абароне правоў спажыўцоў з'яўляюцца: Дэпартамент эканамічнага кантролю пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь, Дзяржаўны камітэт Рэспублікі Беларусь па антыманапольнай палітыцы, Камітэт па стандартызацыі, метралогіі і сертыфікацыі пры Савеце Міністраў Рэспублікі Беларусь, Міністэрства аховы здароўя Рэспублікі Беларусь, Міністэрства гандлю Рэспублікі Беларусь, Дзяржаўны камітэт Рэспублікі Беларусь па экалогіі, іншыя органы дзяржаўнага кіравання, якія ажыццяўляюць у межах сваёй кампетэнцыі кантроль за выкананнем заканадаўства аб абароне правоў спажыўцоў.

2. Кампетэнцыя спецыяльна ўпаўнаважаных дзяржаўных органаў па абароне правоў спажыўцоў вызначаецца палажэннямі аб іх, якія зацвярджаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, а таксама іншымі актамі заканадаўства.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

Народная газета

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб абароне правоў спажыўцоў

(Заканчэнне. Пачатак на 2-й стар.)

3. Акты, якія выдаюцца спецыяльна ўпаўнаважанымі дзяржаўнымі органамі па абароне правоў спажыўцоў, з'яўляюцца абавязковымі для ўсіх іншых дзяржаўных органаў, а таксама прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый незалежна ад форм уласнасці і ўмоў гаспадарання, службовых асоб і грамадзян.

АРТЫКУЛ 19. ПРАВЫ ГРАМАДСКІХ АБ'ЯДНАННЯЎ СПАЖЫЎЦОЎ

1. Спажыўцы маюць права аб'ядноўвацца на добраахвотнай аснове ў грамадскія аб'яднанні спажыўцоў, якія ажыццяўляюць сваю дзейнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

2. Грамадскія аб'яднанні спажыўцоў маюць права:

удзельнічаць у распрацоўцы нарматыўна-тэхнічнай дакументацыі, якая ўстанаўлівае патрабаванні да якасці і бяспекі тавараў;

праводзіць незалежную экспертызу тавараў, цэн і тарыфаў;

правяраць выкананне правоў спажыўцоў і правілаў гандлёвага і іншых відаў абслугоўвання;

вывучаць спажывецкія ўласцівасці тавараў, попыт на іх, праводзіць апытанні насельніцтва для выяўлення грамадскай думкі аб якасці тавараў, якія выпускаюцца;

уносіць прапановы аб забароне нядобрасумленнай рэкламы і інфармацыі, якія ўводзяць у зман спажыўцоў;

удзельнічаць сумесна з адпаведнымі дзяржаўнымі органамі ў ажыццяўленні кантролю за прымяненнем цэн, якія цэнтралізавана ўстанаўліваюцца і рэгулююцца;

мець лабараторыі і іншыя падраздзяленні для ажыццяўлення статутнай дзейнасці;

ажыццяўляць інфармацыйна-асветніцкую дзейнасць;

уносіць у органы кіравання, на прадпрыемствы, у арганізацыі і ва ўстановы прапановы аб мерах па павышэнню якасці тавараў і выкананню правілаў цэнаўтварэння, аб прыпыненні выпуску і рэалізацыі тавараў, якія не адпавядаюць устаноўленым патрабаванням па якасці, аб зняцці з вытворчасці, выключэнні з продажу тавараў, небяспечных для жыцця, здароўя і маёмасці грамадзян, навакольнага асяроддзя, аб спыненні продажу тавараў па неправамерна завышаных цэнах, а таксама аб адмене цэн, устаноўленых у парушэнне дзеючага заканадаўства;

уносіць у пракуратуру і органы кіравання матэрыялы аб прыцягненні да адказнасці асоб, вінаватых у выпуску і продажы тавараў па неправамерна завышаных цэнах або тавараў, якія не адпавядаюць устаноўленым патрабаванням па якасці;

прад'яўляць іскі ў суд у інтарэсах спажыўцоў у выпадку парушэння іх правоў, прадугледжаных заканадаўствам Рэспублікі Беларусь аб абароне правоў спажыўцоў.

АРТЫКУЛ 20. АБАРОНА ПРАВОЎ СПАЖЫЎЦОЎ ГРАМАДСКІМІ АБ'ЯДНАННЯМІ СПАЖЫЎЦОЎ

1. Па даручэнню спажыўцоў грамадскія аб'яднанні спажыўцоў маюць права звяртацца з прэтэнзіяй да прадаўца, вырабшчыка (прадпрыемстваў, якія ажыццяўляюць іх функцыі), выканаўцы аб устараненні парушэння і пакрыцці прычыненага гэтымі парушэннямі ўрону.

Калі на працягу 30-дзённага тэрміну прадавец, вырабшчык (прадпрыемствы, якія ажыццяўляюць іх функцыі), выканаўца не дадуць адказу на прэтэнзію або адмовяцца ўстараніць парушэнні і пакрыць у добраахвотным парадку прычынены ўрон, грамадскія аб'яднанні спажыўцоў маюць права звярнуцца ў суд.

У выпадку задавальнення прад'яўленых патрабаванняў суд выносіць рашэнне аб спагнанні з прадаўца, вырабшчыка (прадпрыемстваў, якія ажыццяўляюць іх функцыі), выканаўцы штрафу ў памеры цаны іску.

Пры гэтым 10 працэнтаў непасрэдна ўнесенага штрафу залічваецца на рахунак грамадскага аб'яднання спажыўцоў, а астатняя сума штрафу — у даход адпаведнага бюджэту.

2. Грамадскія аб'яднанні спажыўцоў маюць права прад'явіць іск у суд аб прызнанні дзеянняў прадаўца, вырабшчыка (прадпрыемстваў, якія ажыццяўляюць іх функцыі), выканаўцы, а таксама органа кіравання проціпраўнымі ў адносінах да нявызначанага кола спажыўцоў і спыненні гэтых дзеянняў.

Пры задавальненні такога іску суд абавязвае правапарушальніка давесці ва ўстаноўлены ім тэрмін праз сродкі масавай інфармацыі або іншым спосабам да ведама спажыўцоў рашэнне суда.

Рашэнне суда, што ўступіла ў законную сілу, аб прызнанні дзеянняў прадаўца, вырабшчыка (прадпрыемстваў, якія ажыццяўляюць іх функцыі), выканаўцы проціпраўнымі ў адносінах да нявызначанага кола спажыўцоў абавязковае для суда, які разглядае іск спажыўца аб грамадзянска-прававых выніках іх дзеянняў па пытаннях, ці мелі месца гэтыя дзеянні і ці ўчынены яны дадзенымі асобамі.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С.ШУШКЕВІЧ.

19 лістапада 1993 г.
г.Мінск.
N 2572-XII

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб увядзенні ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб абароне правоў спажыўцоў"

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь "Аб абароне правоў спажыўцоў" з 1 студзеня 1994 года.

2. У далейшым да прывядзення заканадаўства Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб абароне правоў спажыўцоў" дзеючыя акты заканадаўства Рэспублікі Беларусь прымяняюцца ў той частцы, якая не супярэчыць названаму Закону. Пры гэтым прынятыя да ўвядзення ў дзеянне ўказанага Закона рашэнні ўрада Рэспублікі Беларусь па пытаннях, якія згодна з дадзеным Законам павінны вырашацца толькі заканадаўчымі актамі, дзейнічаюць да прыняцця адпаведных заканадаўчых актаў.

3. Закон Рэспублікі Беларусь "Аб абароне правоў спажыўцоў" прымяняецца да праваадносін, што ўзнікаюць пасля ўвядзення яго ў дзеянне. Па праваадносінах, што ўзніклі да 1 студзеня 1994 года, названы Закон прымяняецца да тых правоў і абавязкаў, якія ўзнікнуць пасля ўвядзення яго ў дзеянне.

4. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь:

у трохмесячны тэрмін з дня прыняцця Закона Рэспублікі Беларусь "Аб абароне правоў спажыўцоў" унесці ў Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб прывядзенні дзеючых заканадаўчых актаў у адпаведнасць з указаным Законам, а таксама аб распрацоўцы і прыняцці заканадаўчых актаў, неабходнасць якіх вынікае з названага Закона;

да 1 сакавіка 1994 года прывесці ў адпаведнасць з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб абароне правоў спажыўцоў" пастановы і распараджэнні ўрада Рэспублікі Беларусь, забяспечыць перагляд і скасаванне нарматыўных актаў міністэрстваў і іншых органаў дзяржаўнага кіравання, якія супярэчаць названаму Закону.

5. Кантроль за выкананнем гэтай пастановы ўскласці на камісіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь па прамысловасці і паслугах насельніцтву, па заканадаўству.

Старшыня Вярхоўнага Савета
Рэспублікі Беларусь
С.ШУШКЕВІЧ.

19 лістапада 1993 г.
г.Мінск. N 2573-XII

З першых вуснаў

Станіслаў ШУШКЕВІЧ:

"Я не думаю ставіць кропку на сваім палітычным жыцці..."

Калі я падыходзіў да дачнага доміка Станіслава Шушкевіча, то першае, што пачуў у цішыні зімовага дня, — гэта гук пілы. Станіслаў Станіслававіч нешта майстраваў у двары. Растлумачыў:
— У мінулым годзе толькі дзесяць дзён быў у адпачынку. Цяпер з'явілася магчымасць папрацаваць і адпачыць. Ён адклаў убок дошку і запрасіў у хату...

— Сёння трэці дзень, як Вы ў адстаўцы. Як сябе адчуваеце, ці быў такі паварот падзей для Вас нечаканасцю?

— Адчуваю добра. А падзея гэта павінна была здарыцца, мяркую, яшчэ паўтара года назад. Дзіўна, што не здарылася...

— Чаму?

— Не можа доўга працаваць Старшыня парламента, калі яго погляды катэгарычна адрозніваюцца ад поглядаў арганізаванай большасці Вярхоўнага Савета.

— Погляды на што?

— Перш за ўсё — на беларускую дзяржаўнасць і на развіццё нашай эканомікі. Колькі б яны ні гаварылі, што рэфарміруюць эканоміку, гэта не так. І таму наш народ сёння не проста стаіць перад пагрозай вялікага абвалу, а гэты абвал ужо адбываецца ў прамысловасці і можа крануць моцна і сельскую гаспадарку, што наогул вельмі небяспечна.

— Сёння, гавораць, існуе толькі адзіны шлях выратавання. Гэта аб'яднанне грашовых сістэм Расіі і Беларусі. Але ці стане такое аб'яднанне панацэяй? Ці не занадта многа надзей мы ўскладаем на гэтае пагадненне?

— І я б хацеў, каб адбылося заключэнне разумнага дагавору з Расіяй у галіне грашовых сістэм. Але мне здаецца, што не гэта галоўнае, а галоўнае — роўнасць цэн на энерганосьбіты. І гэта для нашай эканомікі вельмі важна.

— Аднак, як высвятляецца, пакуль што яшчэ вельмі многа пунктаў, па якіх бакі не могуць дамовіцца. Напрыклад, па курсу...

— Мяне зусім не турбуе курс. Няхай спецыялісты дамаўляюцца. Мяне турбуюць цэны. Бо калі мы будзем ісці такім, прабачце, дурным шляхам, якім ішлі ў мінулым годзе, калі мы плацілі па 128 долараў за тону нафты, а яна каштавала на ратэрдамскай біржы па 91, то куды можна прыйсці з такім гаспадараннем?

І паспрабуйце знайсці вінаватага. Хто адказвае за такое глупства, якое ўчынена? Нікога не знайшлі, нікога не пакаралі. У нас не існуе сістэмы адказнасці...

Калі спынілася 70 працэнтаў вытворчасці, а людзі атрымліваюць дзве трэці заработку, якая дзяржава можа вытрымаць такое? Трагедыя ў тым, што падтрыманы курс на праяданне таго, што набылі нашы бацькі і дзяды. Трэба выкарыстаць усе магчымасці, каб гэта змяніць, але я не бачу, каб урад быў на такое здольны.

— Як Вы мяркуеце, цяпер мы ўжо ніколі не ўвядзём сваю нацыянальную валюту?

— Ёсць многа прычын, каб увесці сваю валюту. Але і не менш, каб не ўводзіць. Галоўнае тут — перакананне прамыслоўцаў, што больш зручна карыстацца расійскай. У рэшце рэшт, маё такое разуменне, што гэта ўсё роўна. Гэта ж проста сродак вымярэння. Альбо я тут мераю драўляным метрам, альбо стужкавым. Ад гэтага метр не зменіцца. Другая справа, што стужкавым больш зручна карыстацца.

— А ці былі ў той час, калі Вы ўзначальвалі Вярхоўны Савет і дзяржаву, допушчаны памылкі Вамі асабіста?

— Я сябе ў памылках стратэгічных карыць не магу. Мне многае хацелася б зрабіць інакш, аднак у тых рэальных умовах, якія існавалі, зрабіць гэта я не мог. Зразумела, кожны чалавек кожны дзень не можа ўсё рабіць лепшым чынам. Калі гаварыць аб палітычных падыходах, то я тут сябе ні ў чым дакараць не магу.

— Але ж Вас абвінавацілі ў сур'ёзных памылках, нават у тым, што Вы развалілі работу парламента...

— Справа ў тым, што яны, тыя, хто мяне абвінавачваў, добра ведаюць дзяржпланаўскую эканоміку. Але рыначныя механізмы ў нас яшчэ не ўключыліся. Іх проста няма. А дзяржпланаўскія ўжо не могуць працаваць таму, што заканадаўства наша не дазваляе кіраваць прамысловасцю як трэба. І ў гэтым я бачу вялікую небяспеку.

У нас не хапае мужнасці, паслядоўнасці праводзіць тую лінію, якую мы абвясцілі. Увогуле гэта правільная лінія. Але нічога не робіцца для яе ажыццяўлення. Ні да прыватызацыі мы не рухаемся, ні да звычайнай камерцыялізацыі.

— Ці праўдзівыя звесткі, што Вам прапанавалі пасаду ў кіраўніцтве СНД?

— Гэта можа мець дачыненне толькі да кіраўніка парламента.

— Чым збіраецеся займацца ў будучым?

— Я ўжо атрымаў пісьмовыя прапановы па працаўладкаванню.

— Якія, калі не сакрэт?

— Пакуль што сакрэт. Я яшчэ не прыняў канчатковага рашэння. Але скажу Вам, што гэта вельмі сур"ёзна.

— А як дэпутат?

— Буду актыўна працаваць. Але скажу шчыра, што не бачу магчымасці зварухнуць справу. Калі я як Старшыня не змог яе зварухнуць. Відавочна, што я папрацую ў камісіі, якая мне бліжэй. Напрыклад, у той, дзе займаюцца адукацыяй, культурай.

Але цемрашальства ў нас у галіне эканомікі хапае. Я скажу Вам, што не адчуваю сябе дылетантам у макраэканоміцы. І ганаруся тым, што за гэтыя тры дні я атрымаў запрашэнні прачытаць за мяжой лекцыі на гэтую тэму.

— Як Вы мяркуеце, новы парламент будзе больш эканамічна адукаваным?

— Гэта для мяне вялікі непакой. Я не ведаю, ці будзе ён больш адукаваным, але перакананы, што будзе больш інтэлігентным.

— А Вы самі ў новы парламент будзеце балаціравацца?

— Я пакуль што не думаю ставіць кропку на сваім палітычным жыцці...

— Што Вы можаце сказаць наконт абвінавачванняў, якія былі Вам прад' яўлены камісіяй Лукашэнкі?

— Вы мне можаце верыць ці не верыць, але ні я, ні мае родныя, мы ніколі не прынізімся да таго, каб нечым злоўжыць для сваёй карысці. На гэтай дачы я амаль усё зрабіў сваімі рукамі і ў РБУ звяртаўся толькі тады, калі нешта не мог сам зрабіць. Але ўсё аплачваў поўнасцю. Лукашэнка мог бы прыехаць і сам паглядзець, іншы б так і зрабіў.

Перад Вамі да мяне прыязджаў адзін замежны карэспандэнт. Ён думаў, што тут нейкі палац. І вельмі быў здзіўлены, што ў былога Старшыні Вярхоўнага Савета такое "ранчо".

— Апошняе пытанне. Што б Вы хацелі сказаць чытачам "Народнай газеты"? На што ім спадзявацца, як жыць?..

— Я сам чытач "Народнай газеты". Трэба, каб прэса існавала для тых, кім кіруюць, а не для тых, хто кіруе. І ваша газета менавіта такая. Чытачам я хачу сказаць, што сёння трэба спадзявацца на сябе. Трэба сеяць і працаваць. Але, калі быць шчырым, то я паляпшэння ў блізкім часе не чакаю. Я б хацеў, каб чытачы мелі такі ўрад, які б рабіў тое, што абяцае. А не тое, што ў яго атрымліваецца. На жаль, я тут нічога абнадзейваючага сказаць не магу. І ўсё ж без надзеі нельга...

Гутарыў
Уладзімір САМОЙЛАЎ.

ЗАМЕЖЖА

*ІТАР-ТАСС *ІНТЭРФАКС *НАРОДНАЯ ГАЗЕТА *

Пульс дня

Известно имя президента Крыма

Первым президентом Крыма избран Юрий Мешков.

За Юрия Мешкова проголосовали 72,92 процента избирателей, принимавших участие в голосовании, или 1 миллион 40 тысяч 888 человек. Он является депутатом Верховного Совета Крыма, где возглавляет депутатскую группу "Республика". Председатель республиканского движения и республиканской партии Крыма. В своей предвыборной программе Юрий Мешков гарантировал отмену моратория на референдум о статусе Крыма и проведение его, единство с Россией, предоставления права крымчанам иметь двойное гражданство...

Три сыночка и лапочка дочка!

Приятно удивлены были сотрудники республиканского центра перинтологии, акушерства и гинекологии в Ереване.

Медсестра из Армянского поселка Ташир Елена Киропян родила сразу четверых малышей — трех мальчиков и девочку. Мать и дети чувствуют себя хорошо. Как говорят специалисты, такой случай — один на 700 тысяч родов.

Договоренность вселяет оптимизм

Израиль и Организация Освобождения Палестины составили "черновой вариант" договоренностей о решении спорных вопросов, разногласия по которым препятствовали началу реализации плана автономии для сектора Газа и Иерихона.

Ш.Перес и Я.Арафат выразили оптимизм относительно скорого подписания окончательного соглашения о введении автономии.

Приведен к присяге новый лидер Алжира

Ламин Зеруаль, ставший шестым президентом Алжира со времени достижения этой страной независимости в 1962 году, был приведен к присяге.

Кроме высшего государственного поста Алжира, Л.Зеруаль сохранит за собой пост министра национальной обороны, который он занимает с июля 1993 года. Срок полномочий нового президента — три года. За этот период предполагается создать условия для проведения всеобщих выборов в стране, где не утихает вооруженное противоборство между властями и религиозными экстремистами.

Положение России не безнадежно

Положение в российской экономике не безнадежно, однако предстоит преодолеть еще немало трудностей, прежде чем появится свет в конце тунneля.

Такое мнение было высказано участниками семинара по проблемам экономики России, состоявшегося в рамках проходящего здесь всемирного экономического форума.

Нацыянальны характар

Сапраўдны нігерыец абавязкова спозніцца

"Ці ж вы не нігерыец?" — гэтае крыху дзіўнае пытанне часта можна пачуць у размове нават даўно ведаючых адзін аднаго грамадзян гэтай краіны.

Гэта выказванне, якое ўжо стала ідыёматычным, напоўнена ёмістым зместам. У залежнасці ад сітуацыі яно можа азначаць незадавальненне аднаго з субяседнікаў, у другім выпадку — прабачэнне за некарэктныя паводзіны, у трэцім — намёк.

Напрыклад, паліцэйскі, які спыніў вадзіцеля без бачнай прычыны, можа доўга і нудна разглядаць дакументы, спадзеючыся на "кемлівасць" апошняга. Калі ён пераканаецца, што "вінаваты" не збіраецца "аддзякаваць", то, вяртаючы дакументы, выкарыстае апошні аргумент: "Ці ж вы не нігерыец?"

Вядомы нігерыйскі журналіст Пітэр Энахора вельмі добра ведае слабыя і моцныя бакі характару суайчыннікаў, апісваючы іх з гумарам. З яго падачы ў літаратуры з'явіўся зборны сатырычны вобраз "сапраўднага нігерыйца". Калі вам давядзецца мець справу з такім чалавекам, то парады П.Энахора, асабліва па частцы этыкету, будуць вельмі дарэчы.

Перш за ўсё трэба ведаць, што сапраўдны нігерыец жыве па свайму часу, які ўваходзіць у яўную супярэчнасць з вынайдзеным чалавекам гадзіннікавым механізмам. Прывабнасць яго ў тым, што дакладнасць ходу вызначаецца капрызамі і эгаізмам індывідуума. Калі ён запрасіў вас у госці на 8 гадзін вечара, не спрабуйце здзівіць яго пунктуальнасцю. Можа адбыцца адваротны эфект — той, каго ў Нігерыі называюць "біг мэн" (уплывовы чалавек), так не робіць. Акрамя таго, у гаспадара можа скласціся ўражанне аб тым, што вам проста няма куды ісці ў гэты вечар.

Сапраўдны нігерыец абавязкова спозніцца. Калі вы не змаглі адказаць на запрашэнне, не хвалюйцеся. У гэтым выпадку вы ў нейкай меры засмуціце гаспадара, але будзьце ўпэўнены, што ён падумае пра вас як пра чалавека, які надзвычайна цэніць час.

У любым выпадку вячэра не будзе гатова да 8 гадзін. Гаспадыня, хатняя служанка, дзеці і куча далёкіх сваякоў-нахлебнікаў у так званай пашыранай афрыканскай сям'і — усе без выключэння чакаюць вас пазней, бо самі яшчэ не гатовы прыняць гасцей. Калі ж вы з тых дзіўных нігерыйцаў, якія нервова паглядваюць на гадзіннік, баючыся спазніцца да прызначанага часу, ведайце, што гаспадар — сапраўдны нігерыец — можа западозрыць вас у жаданні хутчэй наесціся за яго кошт. "Няўжо ў пунктуальнага госця дома пусты халадзільнік?" — з'едліва заўважыць ён жонцы, якая яшчэ і не збіралася рабіць прычоску. Памятайце, у такой сітуацыі лёгка трапіць у разрад "бескарысных" сяброў.

Прыкмета добрага тону — паказваць поўную абыякавасць да прапануемых страў і напіткаў. На пытанне, якому з напіткаў вы аддаяце перавагу, трэба адказаць, што перад прыходам у госці вы выпілі двайную порцыю віскі. Але калі будуць угаворваць, не адмаўляйцеся, папрасіўшы наліць зусім мала.

Калі вячэра нарэшце будзе пададзена, рабіце абыякавы выгляд, сказаўшы, што пасля віскі ў вас прапаў апетыт. Гэта можа быць і праўдай, а гаспадыня падумае пра вас як пра выхаванага чалавека. Вытрымайце паўзу і, калі прапануюць яшчэ раз, бярыце талерку і ешце, колькі душы хочацца. Гэта будзе азначаць поўны давер да повара.

Скандал у высакародным сямействе,

або "Мыльная опера" па-пакістанску

Многія жыхары Пакістана захапляюцца "мыльнымі операмі" — бясконцымі меладраматычнымі тэлевізійнымі серыяламі на сямейныя тэмы, якія ляніва цягнуцца на тэлеэкранах гадамі. Аднак, калі такія ж, як у кіно, страсці пачынаюць кіпець наяву і тым больш сярод членаў самага ўплывовага ў краіне сямейства, тут ужо цікавасць да іх становіцца агульнанацыянальнай.

Нусрат Бхута, маці прэм'ер-міністра Пакістана Беназір Бхута, не размаўляе з дачкой. Малодшы брат кіраўніка ўрада — Муртаза Бхута — сядзіць у турме, дзе штодзень рэзка адзываецца пра сваю сястру. Сама Беназір робіць выгляд, што ў яе сямейных адносінах усё па-ранейшаму цудоўна, хаця ад кантактаў са сваякамі, якія выказваюць крыўду, устрымліваецца.

Такая, калі гаварыць коратка, канва гэтай сямейнай драмы, з чарговым развіццём якой пакістанцы штодзённа знаёмяцца, разгарнуўшы ранішнія газеты. Скандал у клане Бхута пацясніў усе іншыя навіны, і ўся краіна жыве вострымі перыпетыямі гэтай "мыльнай оперы", якая быццам бы зышла з тэлеэкранаў прама ў жыццё.

Асабістае ў гэтым сямейным скандале цесна пераплялося з грамадскім, дакладней, з палітыкай. Усё пачалося, калі 40-гадовая Беназір рашуча змясціла сваю маці з пасады сустаршыні буйнейшай і правячай у краіне Пакістанскай народнай партыі (ПНП). Нусрат назвала гэта "ўдарам у спіну" і пачала змагацца за адмену такога рашэння, паколькі была прызначана сваім мужам, былым прэм'ер-міністрам Зульфікарам Алі Бхута на гэту пасаду пажыццёва. Хутка пасля гэтага ў Пакістан з працяглай эміграцыі нечакана з'явіўся Муртаза Бхута. Замест цёплай сустрэчы з сястрой, якая ўжо стала да таго часу кіраўніком урада, ён апынуўся ў турэмнай камеры. Нягледзячы на прад'яўленыя яму афіцыйныя абвінавачванні ў дачыненні да тэрарыстычнай дзейнасці, вязень настойвае, што Беназір кінула яго за краты з-за боязі, што брат стане прэтэндаваць на кіруючае месца ў дзяржаўным арэапагу.

Пакуль Муртаза ў бяссільнай лютасці бушуе ў турме, Беназір дэманструе ўласцівую ёй надзвычайную волю і вытрымку. "У маім сэрцы — акіян пяшчотнай любові да дарагога брата. І гэтаму пачуццю не знікнуць, што б там Муртаза ні казаў у мой адрас", — прачыталі днямі пакістанцы ў газетах чарговую заяву Беназір, прысвечаную яе сямейным узаемаадносінам. Расчуленым абывацелям тут жа магло трапіць на вочы інтэрв'ю з мужам Беназір, які, як і па канонах "мыльнай оперы", актыўная дзеючая асоба драмы, што адбываецца ў клане Бхута. Муж прэм'ер-міністра Асіф Алі Зардары высакародна адмятае домыслы аб сваім дачыненні да сямейнага скандала. Ён не шукае для сябе "цёплых месц" ва ўрадзе і цалкам задаволены традыцыйнай для пакістанскага мужчыны роллю "ўладара сваёй жонкі".

Муртаза тым часам не супакойваецца і палохае ўжо расколам ПНП. На яго баку пазбаўленая кіруючай пасады ў партыі маці і некаторыя іншыя сваякі. Скандал у сямействе Бхута, два прадстаўнікі якога за апошнія дваццаць гадоў узначальвалі ўрад Пакістана, усё больш разрастаецца. І тут аналогіі з папулярнымі серыяламі, бадай, заканчваюцца. Трэшчына, якая ўзнікла ў сямействе прэм'ер-міністра, пачынае пагражаць палітычнымі вынікамі, а ў нестабільным Пакістане яны могуць аказацца непрадказальнымі.

У нашых суседзяў

У даўгах, як у шаўках

За суткі ў Літве расходуецца больш як чатыры мільёны кубаметраў прыроднага газу.

Каля 60 працэнтаў усяго блакітнага паліва ў Літве выкарыстоўваюць энергетыкі, якія заплацілі газавікам больш за 21 мільён літаў. Аднак прыкладна такую ж суму самім літоўскім энергетыкам запазычыліся беларускія партнёры, якія даўно паабяцалі перавесці грошы на рахунак расійскага канцэрна "Лентрансгаз". Калі б кліенты былі больш дысцыплінаваныя ў плацяжах, спіс даўжнікоў быў бы куды карацейшы.

Прыватныя судны пад дзяржаўным флагам

У Клайпедзе афіцыйна пачала дзейнічаць прыватная суднаходная кампанія.

Яна валодае сямю гандлёвымі суднамі, якія будуць перавозіць у Германію, Данію, Фінляндыю і многія іншыя краіны грузы з Літвы. Пачатак у кампаніі абнадзейваючы: ужо цяпер паступіла заказаў на перавозку грузаў на паўтара года наперад.

Выгада заўсёды адносная

Са спыненнем у 1997 годзе аднаго з рэактараў Ігналінскай АЭС Літва нічога не страчвае.

Для задавальнення патрэбнасцей рэспублікі цалкам дастаткова аднаго дзеючага рэактара. Да такога вываду прыйшлі эксперты ЕБРР, якія прааналізавалі эканамічнае абгрунтаванне АЭС. Аднак дырэктар ІАЭС Віктар Шавалдзін лічыць, што ў бліжэйшае дзесяцігоддзе павінны дзейнічаць абодва рэактары. У адваротным выпадку палове спажыўцоў прыйдзецца адмовіць у пастаўцы электраэнергіі. Акрамя таго, цяпер АЭС штосутачна вырабляе 40 тысяч тон пары, з дапамогай якой перапрацоўваюцца вадкія радыеактыўныя адходы. Са спыненнем аднаго з рэактараў, па меншай меры на працягу пяці гадоў прыйдзецца вырашаць і гэтую праблему, падкрэсліў Віктар Шавалдзін.

Гарэлку і тытунь — толькі бандэролямі

У Літве ўступіў у сілу новы парадак імпарту тытунёвых вырабаў і алкагольных напіткаў.

Як паведаміў мытны дэпартамент, названыя тавары (акрамя піва) могуць быць увезены ў рэспубліку толькі ўпакаванымі ў спецыяльныя бандэролі.

Заказы на выраб бандэроляў прымаюцца мытным дэпартаментам толькі ад зарэгістраваных ва ўстаноўленым парадку імпарцёраў тытуню, а таксама прадпрыемстваў, якія маюць права на ўвоз у Літву алкагольных напіткаў.

Самы даходны "бізнес"

Самым даходным бізнесам літоўскай мафіі з'яўляецца гандаль крадзенымі аўтамабілямі.

Штодня ў рэспубліцы выкрадаецца ў сярэднім дзесяць аўтамашын. Калі яшчэ некалькі гадоў назад аўтамабільныя зладзеі былі не вельмі пераборлівыя, то цяпер усё часцей іх погляд прываблівають раскошныя самыя новыя іншаземныя маркі, якія каштуюць не адзін дзесятак долараў ЗША. Пры параўнальна невялікай рызыцы гэта "галіна" дае мафіі максімальны прыбытак.

Прэмія за рызыку

Штогадовую прэмію ў размеры трох тысяч долараў ЗША ўстанавіў для журналістаў Літвы, якія пішуць аб арганізаванай злачыннасці і карупцыі ў рэспубліцы, старшыня камітэта па замежных справах сейма Літвы Казіс Бабяліс.

Першая прэмія будзе прысуджана 15 чэрвеня будучага года.

ЭЛЬТА—Белінфарм.

"Кока-кола" страшнее, чем танк

"Мы выбросим из Ирана все заводы, изготовляющие "Кока-колу" и "Пепси-колу", и не допустим рекламы этих американских компаний". С таким заявлением, как сообщила газета "Джомхурийе эслами", выступил глава фонда обездоленных Мохсен Рафик-Дуст. Он сказал, что недавно обратился к духовному лидеру Ирана аятолле Али Хамене с этим предложением.

М.Рафик-Дуст приветствовал действия "басиджей" ("ополченцев"), которые являются одной из опор исламского режима, не допустивших "открытия" представительства компании "Макдональдс" в Тегеране". Те же "басиджи" первые выдвинули идею о недопустимости рекламы и производства в исламской республике "Кока-колы", ибо, по словам Рафик-Дуста, этот напиток, проникший в страну в результате экономических реформ, является на самом деле проводником "западной культурной агрессии".

Ранее вопрос о запрещении производства "Кока-колы" в рамках проекта закона о ликвидации представительств американских и британских компаний в Иране ставился в меджлисе (парламенте) ИРИ, однако его обсуждение было отложено.

Встреча с Гайдаром

На прошлой неделе состоялся визит в Москву делегации Объединенной демократической партии Беларуси под руководством А.Добровольского.

Состоялась встреча с лидером блока "Выбор России" Егором Гайдаром. Обсуждались проблемы объединения денежных систем Беларуси и России, экономического сотрудничества наших стран, а также сотрудничества "Выбора России" и ОДПБ. Было выражено общее мнение, что при отсутствии экономических реформ в Беларуси нашу экономику не спасут никакие внешние воздействия.

В программе визита были также встречи с сопредседателем Республиканской партии Российской Федерации Владимиром Лысенко, с руководителем Аналитического центра по социально-экономической политике при президенте РФ Петром Филипповым.

Пресс-центр ОДПБ.

Контрабандисты-рекордсмены

Самую дорогую до сих пор контрабандную партию драгоценных металлов конфисковали сотрудники болгарской таможни на контрольно-пропускном пункте Капитан-Андреево на болгаро-турецкой границе.

Через него двое польских граждан — 25-летние молодой человек и его спутница — попытались провезти в тайнике автомобиля из Турции почти 9,4 килограмма золота в виде цепочек и браслетов. Их общая стоимость превышает 3 миллиона левов. В машине было обнаружено еще более 4 килограммов неидентифицированного "светлого металла". Весь "подпольный товар" изъят. Нарушители задержаны.

Праграма тэлеперадач

Аўторак, 1 лютага

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. "Ане Вескі". Фільм-канцэрт.
9.00. Тэлебачанне — школе. Песня ў творчасці беларускіх кампазітараў.
9.30. Тэлеклуб "Гаў-гаў".
9.50. "Пастушыныя гульні". Інсцэніроўка паводле рамана Лонга "Дафніс і Хлоя".
10.30. "Усе мы родам з дзяцінства". Частка 2-я.
11.55. Калядная рэха.
12.55. "Палесся мілае дзіця..." Я.Янішчыц.
13.30. Навіны (з сурдаперакладам).
13.40. Дзелавая хроніка.
13.50. "Дзіна". Мастацкі фільм.
15.20. Тэлебіржа.
15.30. "Нов і К-топ-10".
16.30. Тэлебачанне — школе. "Беларускай песні ўладар" Янка Купала і яго настаўнікі.
16.55. Адзіная рублёвая зона: плюсы і мінусы. Думка незалежных экспертаў.
17.40. Скарбы беларускай гісторыі.
18.00. Дзелавая хроніка.
18.10. Абласныя навіны (Віцебск).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. Крымінальная хроніка.
19.15. Навошта дадзена ўлада? Морацкі сельсавет Клецкага раёна.
20.05. Мост.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
21.50. Надвор'е.
22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — "Ніхто, акрамя цябе"; Кантакт; Памяці акцёра Юрыя Казючыца. Частка 2-я.

Канал "Астанкіна"

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 24.00. Навіны.
5.20. Ранішняя размінка.
5.30. Раніца.
7.45. "Цудоўны яблык". Мультфільм.
8.20. Вясёлыя ноткі.
8.40. "Проста Марыя".
9.30. "Чалавек і закон".
10.00. Маленькі канцэрт.
10.10. Наш музычны клуб.
10.50. Прэс-экспрэс.
11.20. "Саламяны капялюшык". Мастацкі фільм.
13.30. У Палацы на Садовым кальцы.
14.25. Дзелавы веснік.
14.40. Хроніка дзелавога жыцця.
15.10. Справа.
15.20. "Мая сям'я і іншая жывёла". 7-я серыя.
15.50. Паміж намі, дзяўчынкамі...
16.10. Наш музычны клуб.
16.50. Азбука ўласніка.
17.25. За кулісамі.
17.50. Дакументы і лёсы.
18.00, 20.35. Надвор'е.
18.05. "Проста Марыя".
18.55. Тэма.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.45. Лідэр.
21.45. Баль алімпійцаў.
23.00. Кіно да запатрабавання.
23.30. Жыццяпіс.
0.20. Прэс-экспрэс.
0.30. Аўтаралі "Руская зіма".

Канал "Расія"

6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Весткі.
6.20. Патрабуюцца...
6.30. Формула-730.
7.00. "Справа майстра баіцца".
7.20. Час дзелавых людзей.
7.50. Мульці-пульці.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. Клуб "Жоўтая падводная лодка".
11.00. "Мой сябар Іван Лапшын". Мастацкі фільм.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.25. "Урок жыцця". Мастацкі фільм.
15.15. Канцэрт.
15.30. Там-там навіны.
15.45. Студыя "Рост".
16.15. "Як жывеш, Уфа?"
17.00. Рамансы П. І.Чайкоўскага.
17.30. Рубяжы.
17.45. Працей простага.
18.45. Свята кожны дзень.
19.25. Падрабязнасці.
19.40. "Санта-Барбара".
20.30. Арт-абстрэл. Мастак Ірына Сяліцкая.
21.15. Ціхі дом.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. "Куды ідзеш, чалавецтва?"

Санкт-Пецярбург

13.50. "Мелодыі старога замка". Фільм-канцэрт.
14.30. Інформ ТБ.
14.40. "Белая косць". Мастацкі фільм.
15.20. Тэлемагазін.
16.25. "Ці лёгка быць храбрым". Мультфільм.
16.35. "Дамашні ўрок".
16.55. Там, дзе жыве Павуціныч.
17.10. Тры колы, фаліянт і іншыя...
17.30. Новы Пецярбург.
18.10. Вялікі фестываль.
18.30. Інформ ТБ.
18.55. "Партрэты". Актрыса Л.Лявонава.
19.40. Спорт.
20.00. Сёння.
20.35. Тэлемагазін.
20.45. "На парозе ночы". Мастацкі фільм.
21.35. Блеф-клуб.
22.15. Да 150-годдзя М.А.Рымскага-Корсакава.
22.35. Ваш стыль.
22.45. Інформ ТБ.
23.05. Сам-насам з музыкай.
23.50. Еўрапейскі калейдаскоп.

8-ы канал

18.00. Шматсерыйны фільм для дзяцей "Карусель". Мультфільм "Дон Кіхот" з серыі "Аміга і яго сябры".
18.30. Музычная праграма.
19.15. Прыгодніцкі серыял "Заліў "Небяспечны": "Жывучыя на вадзе".
19.45. Паліцэйскі серыял "Хіл Стрыт Блюз": "Хатнія разборкі".
20.40. Тэлечасопіс "Відэамода": "Новы сезон".
21.10. Камедыйнае шоу "Скрытая камера".
21.30. Мастацкі фільм "Вінаваты ў дзяржаўнай здрадзе".
23.15. Праграма відэакліпаў.

Серада, 2 лютага

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Надвор'е.
8.30. Пяць хвілін на жарты.
8.35. "Дывертысмент". Фільм-канцэрт.
9.00. Тэлебачанне — школе. Янка Купала і яго настаўнікі.
9.25. "Ніхто, акрамя цябе".
10.10. "Маэстра, клоун і мы". Фільм-канцэрт.
10.40. Аэробіка.
11.15. Песню бярыце з сабою. "Залатая ліра".
13.30. Навіны (з сурдаперакладам).
13.40. "Загадкавы нашчадак". Мастацкі фільм.
15.50. "Сава", "Даніла і Няніла". Мультфільмы.
16.20. "Байгач". Кінанарыс.
16.40. Відзьма-нявідзьма.
17.40. Закон і мы. Урадавыя дакументы аб уласнасці на зямлю.
18.10. Абласныя навіны (Гомель).
18.25. Навіны Бі-бі-сі.
19.00. "Карамболь". Ток-шоу з удзелам спявачкі Алены Камбуравай.
19.35. "Спыніся, імгненне..." Скульптар А.Дамброўскі.
20.05. Дзелавая размова. Гутарка са старшынёй Наваполацкай рэгіянальнай асацыяцыі прамыслаўцаў і прадпрымальнікаў Г.Р.Голубам.
20.30. Кантакт.
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. Пяць хвілін на жарты.
21.50. Надвор'е.
22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь. Пасля заканчэння — "Ніхто, акрамя цябе"; Валейбол: "Энка" (Мінск) — "Нёман" (Гродна); Беларуская асацыяцыя кіно і тэлебачання Беларусі прадстаўляе: кінарэжысёр Л.Голуб.

Канал "Астанкіна"

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 24.00. Навіны.
5.20. Ранішняя размінка.
5.30. Раніца.
7.45. "Школа памочнікаў". Мультфільм.
8.20. "Сарока". Дзіцячая інфармацыйная праграма.
8.40. "Кот у ботах". Фільм-спектакль.
9.30. Клуб падарожнікаў (з сурдаперакладам).
10.20. Джэм.
10.50. Прэс-экспрэс.
11.20. "Чыста англійскае забойства". Мастацкі фільм.
12.40. Дак. фільм "Рускія госці".
13.35. Й.Гайдн. Сімфонія N 24 соль мінор ("Курыца").
14.25. Прадпрымальнік.
15.20. "Мая сям'я і іншая жывёла".
15.50. Джэм.
16.20. "Лятаючы дом". Мультфільм.
16.50. Тэхнадром.
17.25. Тэлерадыёкампанія "Мір".
17.50, 20.35. Надвор'е.
17.55. Футбол. Кубак чэмпіёнаў Садружнасці. У перапынку (18.45) — Добрай ночы, малышы!
20.45. Шчаслівы выпадак.
21.50. Фільмы нашай памяці. "Сярожа".
23.30. Максіма.
0.20. Прэс-экспрэс.
0.30. MTV.

Канал "Расія"

6.00, 13.00, 19.00, 22.20. Весткі.
6.20. Патрабуюцца...
6.30. Формула-730.
7.00. Паездка Грыбаедава да Чаадаева.
7.20. Час дзелавых людзей.
7.50. Мульці-пульці. "Пінгвіняня".
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.30. "Снеданне для чэмпіёнаў".
9.00. Без рэтушы.
9.55. "У небе і на зямлі. 10 год з жыцця В.Чкалава".
11.00. Новая лінія. "Быць" (Самара).
11.30. "Малыш". Мастацкі фільм.
12.25. Мульці-пульці. "Прынцэса, якая ўсё бачыла".
12.40. Сялянскае пытанне.
13.25. "Варвара-краса, Доўгая Каса". Мастацкі фільм.
14.50. Мульці-пульці. "Кірпаносік".
14.55. Тэлегазета.
15.00. Залатая шпора.
15.30. Там-там навіны.
15.45. Студыя "Рост".
16.15. "Далёкі Усход".
17.00. Мір і вайна.
17.30. М-трэст.
17.45. "Князь Уладзімір Палей". Дак. фільм.
18.35. Крымінальныя паведамленні.
18.45. Свята кожны дзень.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Санта-Барбара".
20.25. L-клуб.
21.15. Зала чакання.
22.05. "Яблычны пірог". Мультфільм для дарослых.
22.40. Аўтаімгненне.
22.45. Зоркі гавораць.
22.50. Спартыўная карусель.
22.55. "Настальжы".
23.25. Памяці вялікага мастака. П.І.Чайкоўскі.

Санкт-Пецярбург

12.20, 14.25, 20.40, 0.50. Музычны момант.
12.25. О-ля-ля!
12.55. "Актрыса". Мастацкі фільм.
14.30. Інформ ТБ.
14.40. "Лапа".
16.05. Тэлемагазін.
16.10. "Асляня". Мультфільм.
16.30. Паэзія Б.Пастэрнака.
17.00. Ваша права.
18.10. Вялікі фестываль.
18.30. Інформ ТБ.
18.55. Без назвы.
19.10. "Страсці па каве". На музыку І.-С.Баха.
19.40. Спорт.
20.00. Сёння.
20.35. Тэлемагазін.
20.45. Ж.Сіменон. "Ён прыехаў у дзень памінання".

8-ы канал

18.00. Шматсерыйны фільм для дзяцей "Карусель". Мультфільм "Генры Форд" з серыі "Аміга і яго сябры".
18.30. Музычная праграма.
19.15. Праграма аб здароўі. "Жыццёвы выбар": "Ашаламляльны сюрпрыз".
19.45. Паліцэйскі серыял "Хіл Стрыт Блюз": "Гарачае лета".
20.40. Шматсерыйны тэлевізійны фільм "Я купляю гэтую жанчыну". 129, 130-я серыі.
21.30. Мастацкі фільм "Апошні самалёт".
23.15. Праграма відэакліпаў.

Футбол

Выход в свет после зимней спячки закончился для динамовцев конфузом

Специальный корреспондент "Народной газеты" Игорь КИРЬЯКОВ, передает из Москвы с международного турнира "Кубок чемпионов Содружества".

В первом матче турнира соперником минских динамовцев была молодежная сборная России. Росссияне, которые, кроме всего прочего готовятся сейчас к четвертьфинальному поединку чемпионата Европы с французами, были укомплектованы игроками не самых худших клубов, а посему представляли для минчан хороший орешек на предмет почесать зубки. Увы, планы Михаила Вергеенко носили иной характер, и еще до игры наставник минчан объявил, что рассматривает этот матч как товарищеский (так оно и было — соперники динамовцев выступали "вне конкурса"), а поэтому не давал даже никаких наставлений своим питомцам — ни перед игрой, ни во время матча. Играйте, мол, парни, как я вас когда-то учил. Парни играли как Бог на душу положит, и в итоге проигрыш "олимпийцам" — 0:1. Единственный гол в конце первого тайма забил игрок ЦСКА Дмитрий Корсаков. Минские защитники упустили вездесущего Кулика, и тот, выйдя один на один с вратарем "Динамо" Тумиловичем, неожиданно откинул мяч набегавшему Корсакову... Далее случилось так, что минчане уже не смогли, а россияне уже не хотели что-либо сделать.

На следующий день динамовцев поджидал ферганский "Нефтчи". Второй тренер "Динамо" специально выезжал в первый игровой день турнира в спартаковский манеж, чтобы кинуть оценивающий взгляд на "темную лошадку" из Узбекистана. Надо сказать, лошадка уверенно гарцевала по тому самому манежу, о чем говорит и счет игры "Нефтчи" с бишкекской "Алгой" — 6:0 в пользу ферганцев. Вениамин Арзамасцев был несколько ошарашен, но самообладания не терял и заявил журналистам, что "Нефтчи" вполне по силам белорусской команде. В это начали было верить и немногочисленные зрители, когда уже на первых минутах игры минчане буквально прижали соперников к их воротам, а Юрий Шуканов открыл счет. Но... Недолго музыка играла в динамовском оркестре. С одиннадцатиметрового ферганцы сравнивают счет, а спустя четыре минуты — очередной провал минских защитников и цифры на табло снова меняются. Эта игра чем-то напоминала встречу белорусских футболистов в Бремене с "Вердером"... Минские защитники снова подтвердили статус самого "дырявого" звена своего клуба. Динамовцы проиграли — 1:5. Кое-кто из наших футболистов откровенно "отбывал номер", еле-еле передвигаясь по искусственному манежу.

Выход минского "Динамо" в свет после зимней спячки закончился конфузом. Вчера вечером наши парни встречались с бишкекской "Алгой", но результат этой игры турнирную судьбу минчан уже не изменит. Разве что спасет от полного позора. Пакуйте чемоданы, ребята!

Хочаце — верце, хочаце — не

Пытаецца люты, ці добра ногі абуты

Нашы дзяды не мелі магчымасці паслухаць па радыё ці тэлебачанні прагноз надвор'я альбо пачытаць у газеце, якія там планы ў нябеснай канцылярыі. Вось і глядзелі на неба, прыслухоўваліся да посвісту ветру і ці не зашчабеча раптам верабей. Заўважалі і рабілі пэўныя вывады. Напрыклад, ёсць такая прыкмета, што калі люты марозны і сухі, дык у жніўні будзе спёка. Можна без перабольшання сказаць, што такая заканамернасць стопрацэнтная, як і ўсё тое, аб чым сведчаць народныя прыкметы, бо яны правяраліся на працягу дзесяцігоддзяў і нават стагоддзяў. І калі ў лютым будуць дні з пышным інеем, якім "абрастаюць" галіны дрэў, або будзе ісці снег буйнымі камякамі, дык рыхтуйцеся да напружанай працы ў час жніва — будзе добры ўраджай.

Другі дзень лютага паказвае, якая будзе вясна. Калі сонейка — вясна будзе дружнай і цёплай, калі пахмурна — чакай позніх завірух.

Па надвор'і ў некаторыя дні лютага можна было меркаваць і аб надвор'і не толькі ў бліжэйшы час, але і на далёкую перспектыву. Вось, напрыклад, калі 7 лютага да абеду завіруха — першая палова наступнай зімы будзе суровай. Надвор'е з поўдня да вечара паказвае, якой будзе другая палова зімы.

Калі 14 лютага неба зорнае — вясна будзе позняй.

15 лютага нашы дзяды адзначалі Стрэчанне, ці Грамніцы. У гэты дзень нібыта зіма сустракаецца з вясною, і можна было вызначыць, якой будзе вясна. Казалі, што калі на Грамніцы певень з-пад страхі нап'ецца вадзіцы (гэта значыць — калі сонечна), то на Юр'е (6 мая) вол пад'есць травіцы. Калі ж у гэты дзень стаіць вялікі мароз, дык лета не абяцае нічога добрага. Занадта рэзкае пацяпленне таксама прадвяшчала дрэнны ўраджай: "як на Грамніцы адліга — з ураджаю фіга".

Калі раптам 18 лютага надараецца цяпло, то ўжо вялікіх халадоў не будзе. Наогул жа зімовыя маразы заканчваюцца 24 лютага. Яны як бы завяршаюць зіму. Паступова ў свае правы пачынае ўступаць вясна.

Вельмі важны дзень для вызначэння будучага ўраджаю — 20 лютага. Калі ў гэты дзень дзьме вецер з поўдня — будзе добры ўраджай яравых.

Міхась БРАНСКІ.

Вам збіраюцца паказаць...

"Жанчына з кветкамі і шампанскім"

Гэту кінастужку на Маскоўскай кінастудыі імя М.Горкага паставіў па сцэнарыю Сяргея Дзярнова рэжысёр Міхаіл Мельнічэнка.

Актрысе Лене Вярбіцкай цыганка прадказвае доўгую дарогу і хуткую нечаканую сустрэчу з суджаным. Лена, вядома, не вельмі верыць гадалцы, хаця і спадзяецца на яе прадказанне. А пакуль яна жыве жыццём даволі вядомай артысткі, іграе на сцэне, здымаецца ў кіно, што, на жаль, не прыносіць ёй вялікіх даходаў. Ды і асабістае жыццё Лены не ўладкавана — у яе нядаўна памёр муж, а выпадковыя сувязі не яе стыль...

У галоўных ролях выступаюць Ірына Малышава, Віктар Салаўёў, Аліка Смехава.

"Ці кахаеш ты мяне?"

Карціна створана кінамайстрамі Грэцыі.

Нястрымная цяга да цудоўнага полу, якую Йаргом Папазоглу, нягледзячы на сівую бараду, захаваў у сэрцы, аказалася для яго, на жаль, ракавой. Каб палюбавацца на аголеную прыгажуню, гэты пяцідзесяцідвухгадовы мужчына не паленаваўся забрацца на дах вілы і, сарваўшыся адтуль, разбіў галаву.

Траўма аказалася смяротнай, але сэрца працягвала працаваць, і тады ўзнікла ідэя перасадкі яго другому чалавеку.

У фільме здымаліся Андрэас Баркуліс, Бэці Лівану, Андоніс Тэадора-Капулас.

"Драпежнік-2"

Гэта працяг нашумеўшага амерыканскага фільма "Драпежнік", дзеянне якога разгортвалася ў трапічных джунглях.

На гэты раз злосны і каварны іншапланетны драпежнік палюе на людзей у каменных джунглях Лос-Анджэлеса. Гледачам прадастаўляецца магчымасць, затаіўшы дыханне ад жаху, адчуць сябе ў шкуры паляўнічага трафея — бо касмічная пачвара нябачная звычайнаму воку...

Галоўныя ролі выконваюць Дэні Гловер і Рубен Блейдс.

У Дзяржрэгістры кінавідэафільмаў

Экспертная камісія выдала дзяржаўныя рэгістрацыйныя пасведчанні мастацкім фільмам:

1. "Самаволка" — вострасюжэтны баявік. Вытворчасць ЗША. Права пракату належыць АТ "Екацярынбург АРТ".
2. "Зліццё двух месяцаў" — эратычны фільм. Вытворчасць ЗША. Права пракату на тэрыторыі Віцебскай вобласці належыць ТАА "Эквінокс".
3. "Салдаты на адпачынку" — захапляючая кінакамедыя аб прыгодах галівудскіх артыстаў у арміі. Вытворчасць ЗША. Права пракату належыць АТ "Інтэркін".
4. "Школа сцюардэс" — кінараcказ пра герояў, якія трапляюць у розныя смешныя сітуацыі і становяцца ў выніку сапраўднымі гаспадарамі паветраных салонаў. Вытворчасць ЗША. Права пракату належыць ТАА "Тэбі".
5. "Шпіёнскія страсці" — кінапародыя на вядомы серыял пра агента "ОО7". Вытворчасць ЗША. Права пракату належыць АТ "Екацярынбург АРТ".

"Самотная Альба Вяршніка" — дакументальная стужка аб трагічным лёсе беларускай шляхты. Вытворчасць студыі "Летапіс" кінастудыі "Беларусьфільм". Права пракату належыць кінастудыі "Беларусьфільм".

"Валянцінаў дзень" — відэастужка пра выдатнага балетмайстра Беларускага тэатра балета В.Елізарьева. Вытворчасць РВТА "Белвідэацэнтр". Аўтар сцэнарыя — А.Мультан, рэжысёр — В.Шавялевіч. Права пракату належыць РВТА "Белвідэацэнтр".

Надвор'е

Сёння днём па рэспубліцы чакаецца воблачнае надвор'е, часам снег, на дарогах галалёдзіца. Тэмпература паветра ў Брэсце — 0—2, Гродне — 1—3, Гомелі, Мінску — 2—4, Магілёве — 3—5, Віцебску — 8—10 градусаў марозу.

У наступныя двое сутак: 2-га лютага днём у заходніх раёнах, а 3-га на большай частцы тэрыторыі снег, на дарогах захаваецца галалёдзіца. 2-га лютага ноччу пахаладае — 13—18, месцамі да 23, днём — 6—11, 3-га ноччу — 4—9, па ўсходу — да 14, днём — 1—6 градусаў марозу.

Астранамічны каляндар — 1.02.

Узыход і заход сонца: Мінск — 7.57, 16.49; Віцебск — 7.52, 16.34; Магілёў — 7.46, 16.38; Гомель — 7.38, 16.41; Гродна — 8.11, 17.05; Брэст — 8.06, 17.11.

Даўжыня дня ў Мінску — 8 гадзін 52 мінуты.

Апошняя квадра — 3 лютага.

Тэатры

1—2 лютага
Пачатак у 19.00

НАЦЫЯНАЛЬНЫ АКАДЭМІЧНЫ ТЭАТР ІМЯ Я.КУПАЛЫ

2 лютага — **"Таполевая завея".**

Папярэдні заказ білетаў па тэл. 27-17-17.

ТЭАТР ОПЕРЫ І БАЛЕТА

1 лютага — **"Майстар і Маргарыта",**
2 лютага — **"Шчаўкунок".**

БЕЛДЗЯРЖФІЛАРМОНІЯ (канцэртная зала)

1 лютага — фестываль народнай творчасці **"Спадчына"** г.Мінска. **Заключны канцэрт узорных харавых калектываў,**

2 лютага — **канцэрт фартэпіяннай музыкі. С.Ігалінскі.** У праграме: І.-С.Бах — Партыта N 1, Партыта N 6. Л.Бетховен — Саната N 14 до-дыез мінор, Саната N 15 Рэ мажор;

(зала камернай музыкі)

1 лютага — **"Выдатныя творы для віяланчэлі і фартэпіяна"** (другі канцэрт цыкла). **А.Алоўнікаў** (віяланчэль), **Ю.Гільдзюк** (фартэпіяна). Музыказнаўца — **В.Савіцкая.** У праграме: І.-С.Бах, Ф.Куперэн, К.Дэбюсі, Э.Грыг.

НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Рэкламнае бюро — тэл. (0172) 68-28-11, тэл./факс — (0172) 68-25-29, 68-26-24.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, калі ў матэрыялах змешчаны даныя, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара. Лісты чытачоў друкуюцца на мове арыгінала. Рукапісы не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца.

Рэдакцыя "Народнай газеты" прымае заказы на змяшчэнне аб'яў, рэкламы.

Рэдакцыйныя тэлефоны: прыёмная галоўнага рэдактара — 68-28-70; намеснікі галоўнага рэдактара — 68-28-79, 68-28-75, юрыдычнае бюро — 68-25-98; стыльрэдактар — 68-26-03; карэктура — 68-28-53; мастак — 68-26-36; бухгалтэрыя — 68-28-88, 32-01-51; галоўны бухгалтар 68-25-74; бізнес-бюро — 68-26-87.

Аглядальнікі па пытаннях дзейнасці: парламента рэспублікі — 68-26-82; тэрытарыяльных улад —68-28-63; аграрнай палітыкі — 68-25-56; экалогіі, ліквідацыі вынікаў чарнобыльскай трагедыі і НТП — 68-25-97; сацыяльнай пераарыентацыі эканомікі — 68-26-56; сацыяльнай пераарыентацыі сферы абслугоўвання —68-25-98; аналізу пошты — 68-25-59; сацыяльнага вывучэння грамадскай думкі і актуальных праблем — 68-25-97; культуры і нацыянальнага адраджэння — 68-25-96; маралі і права — 68-25-07, 68-26-76, 68-26-57; сацыяльнай абароны асобы — 68-26-89; адміністрацыйных органаў — 68-26-78; аператыўных падзей, фізкультуры і спорту — 68-25-96; палітычныя каментатары — 68-26-74, 68-26-77, 68-25-97.

Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў: у Брэсце —5-73-19; у Віцебску — 5-12-12; у Гомелі — 55-81-05; у Магілёве — 26-35-38; у Маскве — 365-16-44.

Адрас рэдакцыі: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

Індэкс 63868

Заснавальнік — Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь.
Адрас: Мінск, вул. К. Маркса, 38.
Выходзіць штодзённа, акрамя нядзелі і панядзелка. 250 разоў у год.

Падпісана ў друк у 19.10.
Газета аддрукавана ў друкарні выдавецтва "Беларускі Дом друку". Адрас: Мінск, праспект Ф. Скарыны, 77.
Спосаб друку — афсетны, фармат А-2
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ